

Book 107

page 23

R. 23
7/1

Supera de Salazar y Sotomayor

cuarenta y dos

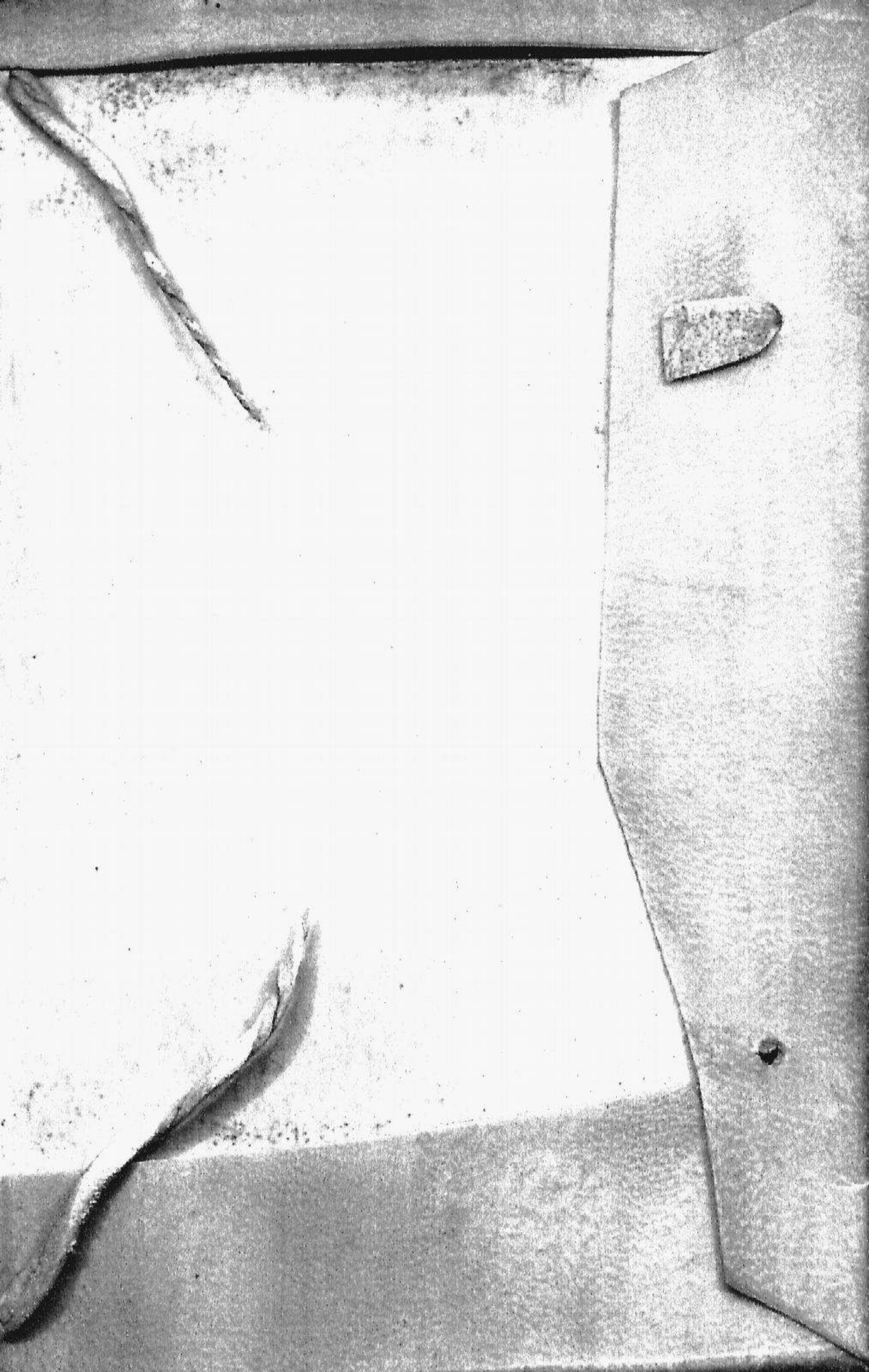

22021817

DE SPHÆ

RA MVNDI

LIBRI TRES.

Baltasare Manuele Bouo Valentino
in gratiam studiosorum editi.

*HIS accesserunt duodecim Tabulæ cœ
lium domiciliorum, & earum præceptio ad
tionem, atque altitudinem poli Valentiaë,
potuimus diligentia examinatæ.*

VALENTIAE,
Per Ioannem Mey Flandrum;

1553.

DE SPHÆ

RA MUNDI

LIBRI TRES.

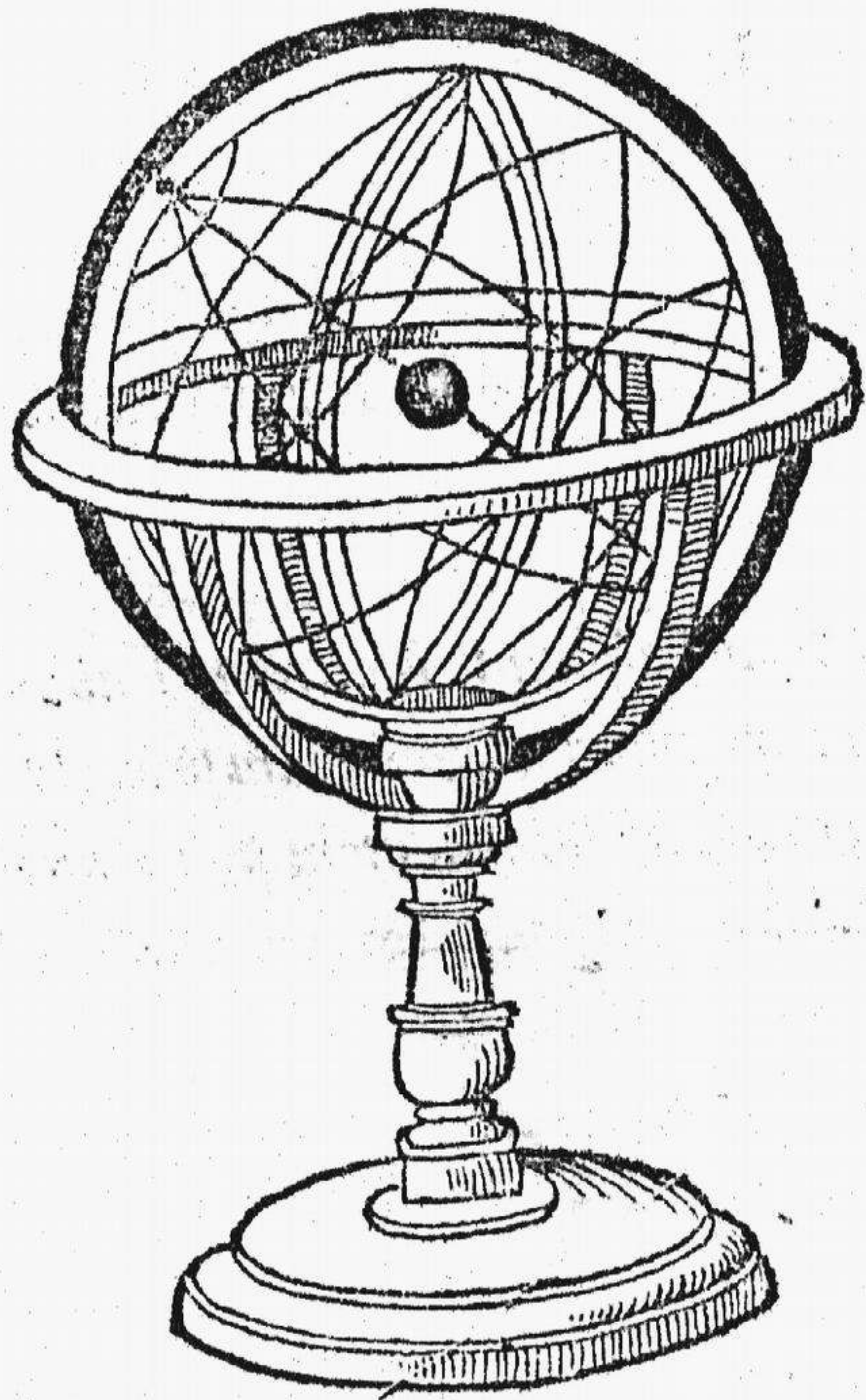
A Baltasare Manuele Bouo Valentino
in gratiam studiosorum editi.

HIS accesserunt duodecim Tabulæ cœlestium domiciliorum, & earum præceptio ad elationem, atque altitudinem poli Valentiaë, qua potuimus diligentia examinatæ.

VALENTIAE,
Per Ioannem Mey Flandrum;

1553.

BALTA

SARBOVVVS CLARIS-
SIMO NOBILISSIMO QVE

viro D. Ioanni Quintanæ, Ordini
Diui Iacobi, militi

S. D.

LIBRVM de Sphæra mun-
di (clarissime Miles) ab
scholasticis quotidiano cō-
uicio efflagitatum, impri-
mendum curauimus. Sed

interim dum eorum animis satisfacere stu-
deo, quantis me calumnijs obiecerim, tuum
est iudicium: cū scribere ausus sim de re à
multis hætenus accuratè, doctè, & scitè scri-
pta: necessumque sit, eadem ferè dicere, aut
deteriora, quorum alterum superuacaneum
est, alterum cū turpe, tum vero perniciosum.
Fateor enim de hoc argumēti genere permul-

A ij tos di

eos disputasse, sed plerique rem minus latinè,
minusq; diligenter examinatum, posteris tra-
diderunt: quoniam quidem à communi Ptole-
mæi schola aliquantulum deuiet, quod maxi-
mum nefas arbitror, à tãto viro transuersum
(vt aiūt) vnguem discedere, cum ipse in Astro-
logia iudicio doctissimorum hominum princi-
patum obtineat. Alij rursus, qui tametsi tersè,
& concinnè scripserint, Ptolemæumq; inse-
quantur, breuitati tamē studentes potius Geo-
graphum quàm Astrologum instituerere viden-
tur. Nos autem apertè, & methodo quàm po-
tuimus facilima, differuimus, curauimusque
vt ea esset in opusculo nostro facilitas, vt tene-
ra quæuis ætas, huius disciplinæ capax fieri
possit: nam & superflua quæque (ne dicam
inepta, quæ plerisq; fastidium afferre solent)
substulimus explosimusque: ijs tantū admis-
sis, quæ ad vniuersi machinam facere vide-
bantur. Apposuimus etiam Sphæræ, quæ ex
materia

materia constat, fabricationem: qua neglecta, haud facile erit ad ipsius caelestis Sphaera cognitionem peruenire. Accipe igitur (nobilissime Ioannes) has à nobis exiguas lucubrations, tuo nomini traditas, quò possint tuo praesidio, atque autoritate in manus scholasticorum tuto venire, maiora praestaturis, si haec ad votum successerint. Vale, & me ama, vt soles.

Valentiae, quarto kalendas

Augusti. Anno

1553.

A iij

Petri

*Petri Iacobi Steue Medici Valentini
in Sphæram Baltasaris Boui
Exasticon.*

*Qui cupit abstrusos cœli cognoscere motus,
Compagemq; simul, lucidaq; astra Poli:
Quiq; via tendant, varios ortusq;, obitusq;,
Paruulus iste liber cuncta docere potest.
Fundamenta quidem iaciens, queis ardua quisq;
Perlustrare suo plurima Marte queat.
Magna (fatebor enim) Ptolemæi scripta fuere,
Sed docti quærunt otia magna viri.
Que tamen in tenui sunt hoc conclusa libello,
Lectori pandent abdita sensa pio.
Auctori sed enim famam, nomenq; perenne,
Quod negat huic grandis, sæpe rudisq; liber.*

*Antonius Io. Vilafranca Medicus
Valentinus in Sphæram Bal-
tasaris Boui.*

*Cernere qui gyro vis tu palatia cœli,
Astraq; Titanis dinumerare vias:
Perlege quem nuper dederat Boui ille libellum,
Quo benè perlecto, Iupiter alter eris.*

Baltasar

BALTASAR BOVVS

Lectori S. D.

*P*roximis hisce diebus, cum ad
lectionem Sphaerae Io. de Sacro
Bosco à quibusdam (quos mihi
amicitiæ necessitudo coniunxit)
rogatus accederem (studiose Lector) labo-
remque, etsi alijs districtus negotijs, spontè su-
sciperem, librosque omnes, qui ad hanc rem
faciebant euoluerem: in mentem venit, in scho-
lasticorum commoditatem quosdam commen-
tarios in lucem edere, qui ipsius autoris loca
obscura, & difficilia declararent. Dum hæc
sententia animo staret, commodius multò vi-
sum est, si eadem opera, Sphaeram mundi,
tum proprio Marte, tum ex multis autoribus,
in vnum redigerem, quæ neque breuitate de-
ficeret, neque prolixitate molestiam exhibe-
ret. Huic negotio cum operam darem, eisdem

A iiij

huius

huius opusculi initium commonstrare cœpi,
 omnesque vna voce approbantes calcar addi-
 derunt, ita, vt ne ab inceptis desistere æquum
 fore arbitrarer. Itaque eorum animis pro vi-
 ribus satisfeci; non quòd huius rei laudem, at-
 que gloriam mihi comparem (ab ipsa enim
 semper abfui, quæ cum in omni re odiosa sit,
 in rebus paruis odiosissima iure esse solet) sed
 quò hanc disciplinam aggredientibus, com-
 modum, & utilitatẽ afferam, quod mihi ma-
 ximè est in votis. Omissa igitur longa de lau-
 dibus Astrologiæ oratione, quandoquidem ab
 omnibus probata est, eamque laudibus effere-
 re, quæ vel solo nomine per se satis laudatur,
 esset actum agere, eius laudibus supersede-
 mus, tantumque dicemus quædam velut pro-
 loquia, quæ ad huius disciplinæ cognitionem
 facere videbuntur. Iuxta communem Astro-
 logorũ scholam, præsertim Ptolemæi in Astro-
 logia, omnium iudicio facilè principis. Astro-
 logia

logia in duas distribuitur partes, quarum altera Theorica, altera verò Practica dicitur, ad Theoricam spectat, cœlorum motus, astrorũ dispositiones, cœteraque eorum accidentia demonstrare, hæcque proprio nomine Astronomia appellatur. Practicæ verò munus est Solis, Lune, & quinque stellarũ errantium officia, & earum in hæc inferiora vires, atque potestates prænoscere, & prædicere: hanc veteres Astrologi Astrologiam nominarunt. De Astronomia perdoctè quidem disputat Ptolemæus in magna constructione, quam Almagestum vocant: vbi miro ordine res circa cœlestem compositionem, quæ ultra humani ingenij limites protenduntur, rimatus est: ob idque diuinum opus appellatur. Astronomiæ autem disputatio de Tabulis est, cui Ecclesiæ computatio inseritur (quam nostri computũ vocant, atque instrumentorum fabricatio, vsusque: Nempe Sphæra solida, organũ quidem præ-

A v

cipuum

cipuum, & præ cæteris nobilissimū, tum quia
 instar cœli fabricatū est, tum quia sideribus
 accōmodatius: Astrolabiū, Quadrās, & Tor-
 quetū, quod Petrus Apianus, in hac re percele-
 bris, in suo Astronomico Cæsareo protulit in
 lucem, deinde Schonnerius in suis Mathemati-
 cis, etsi primus Io. ille Regius Montanus, to-
 tius Fræciæ, & Germaniæ decus, vsum & fa-
 bricationem accuratè declaravit, Cylindrus,
 Aequatoriū Astronomicū, Anulus Astrono-
 micus, à Gēma Phrysiō diligenter examina-
 tus, Regula Ptolemæi, & cætera huiusmodi:
 atq; ita libri omnes, qui post Ptolemæū poste-
 ris traditi sunt, scilicet Georgij Purbachij pla-
 netarū Theoricæ, & Io. Cremonensis Theori-
 ca, Regis Alfonsi, ac Io. Blāquini tabulæ, qui-
 bus Astrologi plurimum debent, necnon Ta-
 cuinus Perpetuus: adde etiam elegans tabula-
 rum Directoriū, ab eodem Regio Montano
 perfectè elaboratū, cæteriq; libri, quorū elen-
 chum

chum longum esset enumerare, ex Ptolemæi magna constructione desumpti sunt. Additur etiam huic Geographia, de qua, etsi Solinus, Pomponius Mela, Strabo, et multi alij scripserint, doctius tamē, & latius Ptolemæus. Astrologiam autē, alterā huius scientiæ partē, in libro quatuor tractatūū, qui Quadripartitus dicitur, nobis abūdē aperuit, & periculis multis officia, potestates, viresq; stellarū fixarū, Solis, Lunæ, & quinque errantiū, in hæc inferiora examinavit: hanc multi, multa falsa immiscentes, quæ Christianam religionē nō sapiūt, latē amplificarūt: videlicet Albumassar; Hali Aben Rageles, Homar, Guido Bonatus, cæteri que innumeri, in quatuor diuiserūt partes, in Interrogationes, Electiones, Natiuitates, Annorū, tēporumq; cōuersiones. Nos autē cū Ptolemæo, & cū institutore nostro Luca Gaurico astronomo et astrologo doctissimo, et acerrimi ingenij viro, in duas solū diuidimus: nēpe
in Nati

AD LECTOREM.

in Natiuitates, & annorũ, temporumque con-
uersiones: nam Interrogationes, & Electio-
nes, tanquam commentitias, futiles, & à Chri-
ſtiana religione alienas, contemnimus, & nul-
lius momenti eſſe putamus. Nobiſcum etiam
ſentit Petrus Ciruelus vir Theologus, & A-
ſtrologus eximius, in libro de Iudicijs, cuius
index eſt Apotelesmata Aſtrologiæ Chriſtia-
næ, in quo docet, quid iuxta Catholicam veri-
tatem de his omnibus ſentiendum ſit. Atque
hæc vno verbo dicta ſint de Aſtronomiæ ab
Aſtrologia differentia, fortassis alibi (ſi mo-
dò Deus adſit) longiori ſermone dictu-
rus. Decreuimus enim aliqua
in lucem emittere, quæ
maximæ huic ſcien-
tiæ deditis con-
ducant.

Vale.

De Sphæ

DE SPHAERA MUNDI

Liber Primus.

De definitione Sphaerae.

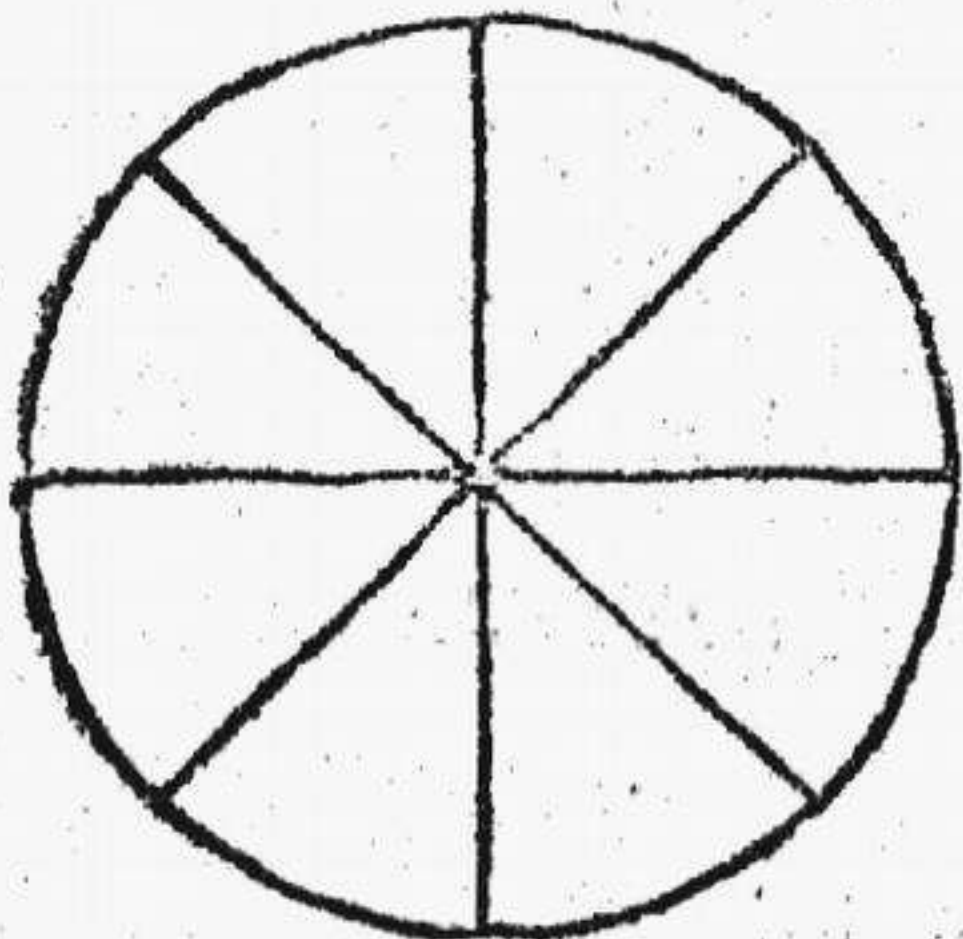
Cap. I.

*V*oniam in animo est uniuersi machinam describere, circulosq; caelestis Sphaerae (quos astrorum obseruatores excogitant) diligenter inquirere: oportet ab ipsius definitione exordiri. Quandoquidem omnis de aliqua re institutio (autore Platone in Phaedro) quae ratione suscipitur, debet à definitione proficisci, ut intelligatur, quid sit id, de quo disputetur. Sphaera igitur est figura corporea, una superficie contenta, intra quam punctum est, à quo omnes lineae ductae ad peripheriam sunt aequales. Haec est definitio, quam Theodosius astrorum peritissimus, in libro (quem inscripsit, tractatio de Sphaeris) tanquam aptè
reina

rei naturam explicantem approbat (etsi Ioa-
chimus Fortius in *Astronomica Institutione*
aliter senserit) Punctum illud centrum Sphæ-
ræ dicitur.

Schema definitionis Sphæræ.

Circulus, est figura plana, vnica tantum cir-
culari linea contenta, quam peripheriam, si-
ue circumferentiam nominare libet. Circun-
ferentia autem non est circulus, superficies
enim (quæ à Cicerone libramentum appella-
tur) cum circumferentia constituit circulum:
linea à circūferentia ad circūferentiã per cen-
trum ducta, dicitur diameter, siue Axis: Dia-
meter in figura plana, siue solida, axis verò
tantummodo in figura solida & globosa. Hanc
lineam

lineam Messala vocat Nigear, dicit enim in libro de virtute motoris. Sphæra Nigear est linea recta, per centrum ab vtrâque superficiem parte ducta, circa quam ipsa Sphæra perpetuò voluitur. Hyginus in Astronomico Poëtico eam, dimensionem appellat. Puncta autem, quæ axem terminant (quibus Sphæra continuò torquetur) vocantur Poli ἀπὸ τοῦ πολεῖν. id est vertendo, quòd circum hos cælum vertatur. Eâdem ratione M. Manilius Senator Romanus, & Poëta clarissimus, fulgentissimumque Latine Astrologiæ sidus in libro primo Astronomicôn. cap. vj. Polos nominat vertices, cùm canit,

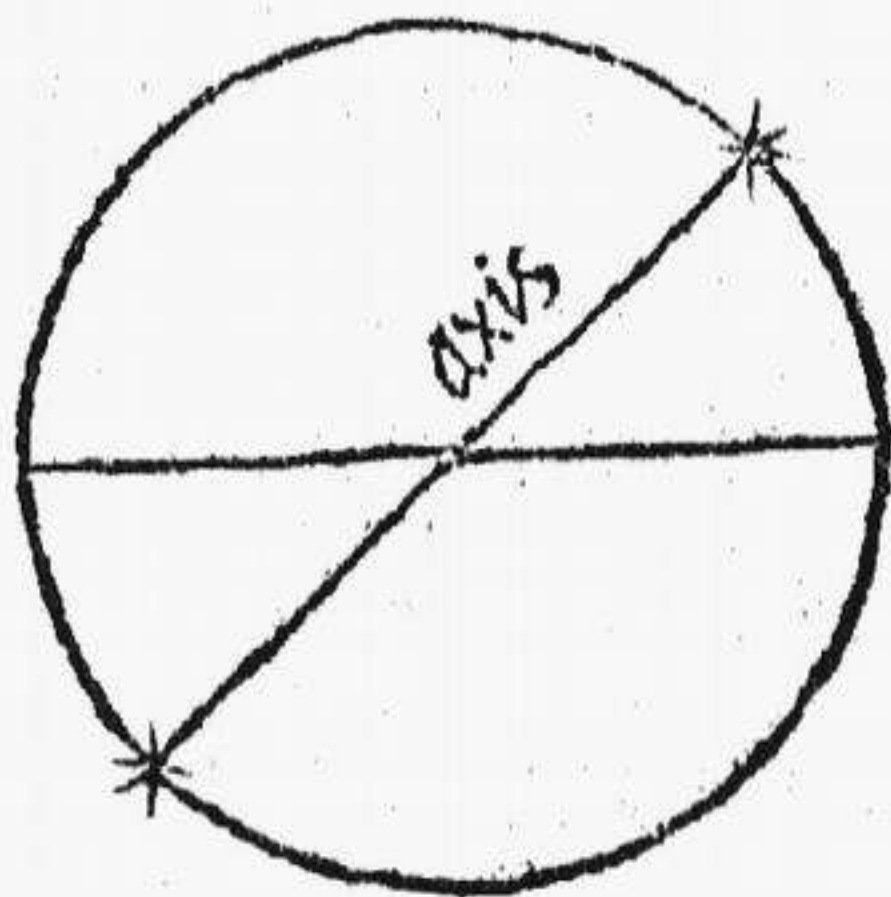
Sunt duo quos recipit ductos à vertice vertex,
 Inter se aduersi, qui cunctos ante relatos,
 Seq; secant gemino coëuntes cardine mundo.

Dicuntur etiam cardines, ab his, circum quos ianua vertuntur, & multò proprius.

Schema

DE SPHAERA

Schema Polorum.

Definitio tradita ab Euclide: quoniam ad Geometram spectat, liberè prætermittitur. Theodosij autem definitio, fabricatam Sphæram docet cognoscere, quod propriū officium atque munus Astronomi est, quem nos instituendum suscepimus.

De diuisione vniuersitatis.

Cap. II.

Totius vniuersitatis machina, primo ex Elementis, deinde ex octo orbibus (qui ratione aliena Sphære nominantur) constituitur. Elementa (vt Philosophi sentiunt) quatuor sunt. Terra in medio omnium sita. Aqua
quæ

quæ maximam terræ partem ambit: quod si
 ita ratione physica conuincitur, profectò de-
 miror illum, qui quartum librum Ezræ a-
 scripsit, asserentem, aquam in septima parte
 terræ congregatã, quo argumẽto id nature at-
 tribuendũ putauerit, dicit enim capite sexto.
 Et imperasti aquis cõgregari in septima par-
 te terræ: sex verò partes siccasti, & cõserua-
 sti: vt ex his sint corã te ministrãtia seminata
 à Deo, & culta. Quod ego credere diuino ora-
 culo confirmatum, Christianaq; veritate san-
 citum, nisi librum hunc apocryphum esse exi-
 stimarem. Aër tertium elementum, terram,
 & aquam circũdat: circa aërem ignis purus,
 quem superficies lunæ concava amplectitur.
 Sunt & aliqui, qui istud elementum in hoc si-
 tu collocatum, inficiati sunt: sed quoniam hæc
 inquirere non est nostrĩ instituti, philosophis
 discutienda relinquamus. Hæc autem à no-
 bis postulanda sunt, non disputanda. Vnum

B

hoc præ

hoc prætermittendū esse non censeo, Elementa corpora esse simplicia, indiuiduaq; secundum speciem, ex quorum commistione res naturales consertè, contexteq; fiunt.

Quòd terra sit in forma globosa. Cap. III.

Terram esse rotundam experientia comprobatum est, & ab occasu ad ortum, & ab ortu ad occasum, id enim indicant astra, quæ oriuntur, & occidūt: nam propter terræ tumore, orienti proximis prius oriūtur. Est & aliud experimentum in Lunæ defectionibus: cum enim Lunæ defectio sit Luna eregionè. Solis terra interposita, tunc vmbra terre opposita Lunæ, & ipsi efficiens, eam lumine solis priuat, sed quum talis vmbra in Luna, tempore defectionis rotunda, & globosa aspectui nostro appareat: satis apertè terrā, quæ vmbra efficit, rotundam esse demonstrat. Marcus etiam

cus etiam Manilius hæc omnia his versibus mirificè complexus est, cum lib. j. cap. ij. eleganter cecinit.

Te testem dat Luna sui glomerabilis orbis,
 Quæ cum mersa nigris per noctem deficis umbris,
 Non omneis pariter confundis sidere gentes,
 Sed prius Eoæ quærunt tua lumina gentes,
 Post medio subiecta polo quæcunq; coluntur,
 Ultima ad Hesperios infectis volucris alis,
 Seraq; in extremis quatiuntur gentibus æra.
 Quod si plana foret tellus, simul ieta per omnes,
 Deficeret pariter toto miserabilis orbe.
 Sed quia per teretem deducta est terra tumorem,
 His modo post illis apparet Delia terris.

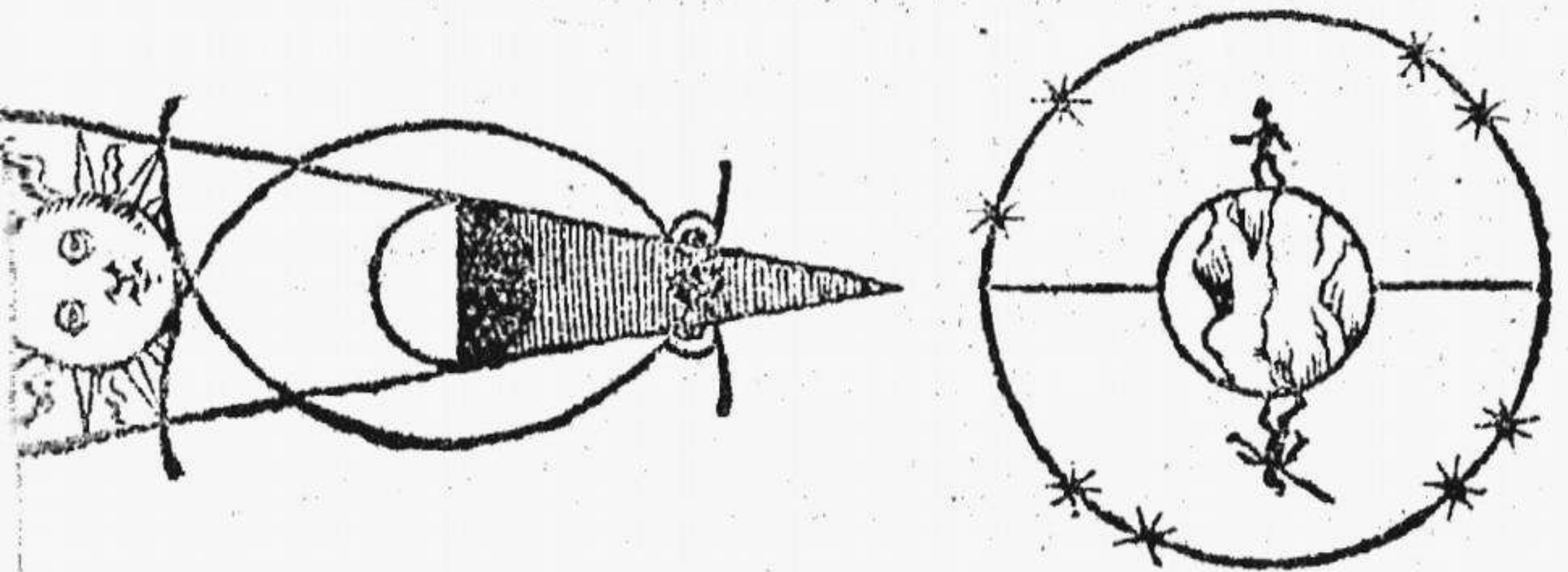
Ab Austro ad Septentrionem, astra circa polum (qui contra nos est) terram globosam esse significant, cum perpetuò nobis abscondantur: stelle autem, quæ nobis semper apparent, illis in perpetuum delitefcunt, unde manifestum est, terram esse rotundam. Id ipsum indicavit Ouidius in primo lib. Metamorph. cum dicit:

Principio terram, ne non æqualis ab omni
 Parte foret, magni speciem glomeravit in orbis.

B ij

Schema

Schema defectionis Lunæ. Schema rotundæ terræ.

De situ terræ. Cap. IIII

TErram autem in medio mundo sitam, ad
 vniuersi cœli complexū quasi puncti in-
 star, sic persuadent Mathematici. Vbicunq;
 enim quis existat videt cœli medium: quod mi-
 nus euenire posset, si partem aliquam versus
 terra declinaret. Porro cum terra sit summè
 grauis, quæuis eius pars tendit ad centrum:
 centrū autem est punctum in medio cœli: per-
 spicuum est igitur, terram in medio vniuersi
 sitam. Quod M. Manilius perpulchrè docet
 libro primo. cap. j.

Quod

Quod nisi librato penderet pondere tellus,
 Non ageret cursus mundi subcuntibus astris
 Phoebus ad occasum, & nunquam remearet ad ortus:
 Luna 'ue submersos regeret per inania cursus,
 Nec matutinis fulgeret Lucifer horis,
 Hesperus immerso dederat, qui lumen Olympo:
 Nunc quia non imo tellus deiecta profundo.
 Sed medio suspensa manet, sunt peruisa cuncta.

Quod terra sit punctum, si caelo conferatur,
 ratione Alfragani sic persuadetur, stellæ octa-
 vi orbis aspectui nostro appareret, ut punctum,
 multo magis terra, cum sit minor. Omnis enim
 stella ante oculos proposita (eodem authore)
 maior est ipsa terra.

De summa totius terræ ambitus.

Cap. V.

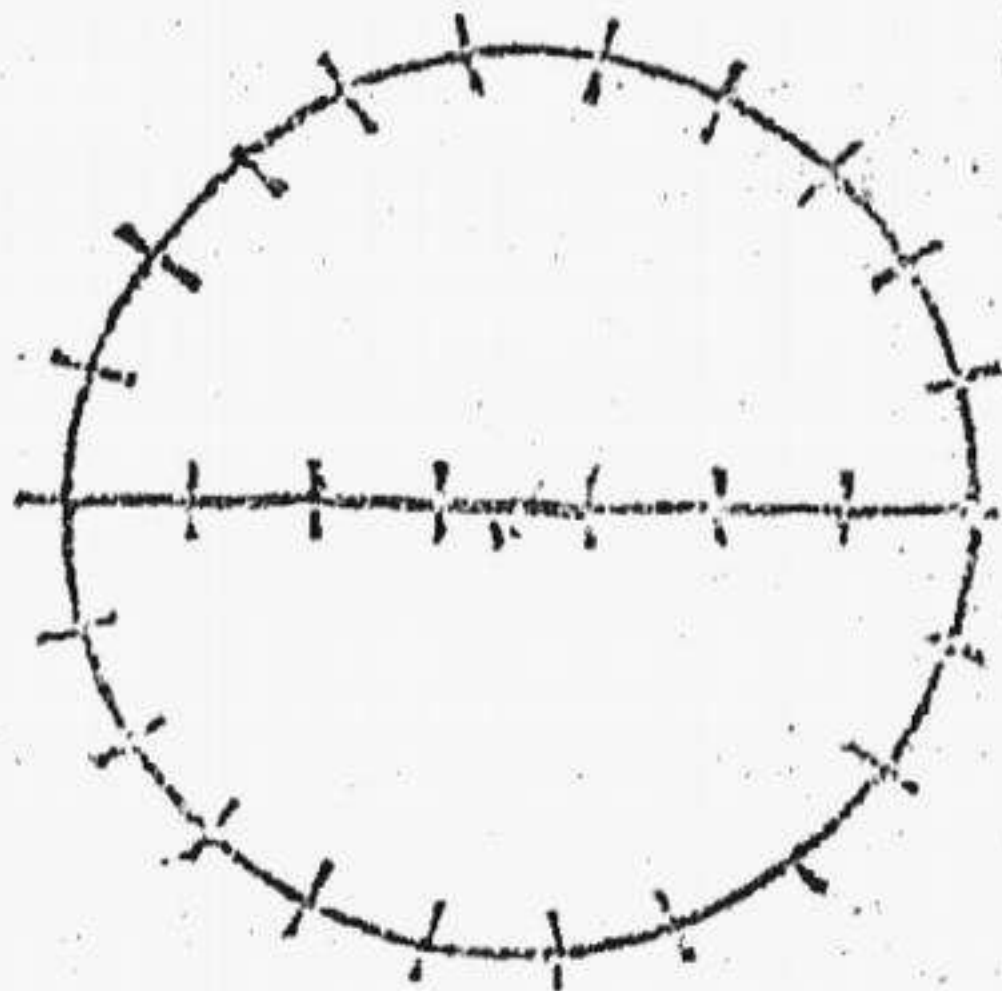
Summa totius terræ circuitus, subductis ra-
 tionibus (si Ptolemæo credimus in sua
 Cosmographia, cui assentitur Alfraganus) est,
 centum, & octoginta millia stadiorum: unicuique
 trecentum, & sexaginta circuli partium quin-

B iij genta

genta stadia assignando, & si alij aliter sen-
 tiant: quamuis reuerà non possit certus nume-
 rus describi, propter impedimenta, quæ pas-
 sim sese offerunt. Diameter terræ iuxta Cir-
 culi, & Diametri regulam, dempta vicesima
 secūda parte de toto terræ ambitu, tertia pars
 quinquaginta septem millia, ducenta, & se-
 ptuaginta tria stadia ferè continet. Hanc au-
 tem regulam Euclides Mathematicorum pri-
 mus, & cæteri alij neque tradunt, neque pro-
 bant: nondum enim proportio, aut commensu-
 ratio Diametri ad circulum (etsi possit dari)
 apud eos inuenta est: sed practici, vt Archite-
 cti, & cæteri huiusmodi artifices ea vtuntur,
 eò quòd error notabilis minus reperiatur. At-
 que eorum opinione, diametri ad circunferen-
tiam est proportio tripla sesquiseptima. In
 quadrato, diameter est incommensurabilis co-
 stæ: qui verò asserunt absolutè diametri ad
 costam non esse proportionem, non benè sen-
 tiunt

tiunt cum Mathematicis. Est enim Diame-
ter medius in proportione inter costam, & du-
plum costæ.

Schema regulæ Diametri.

Quòd aqua sit in forma globosa.

Cap. VI.

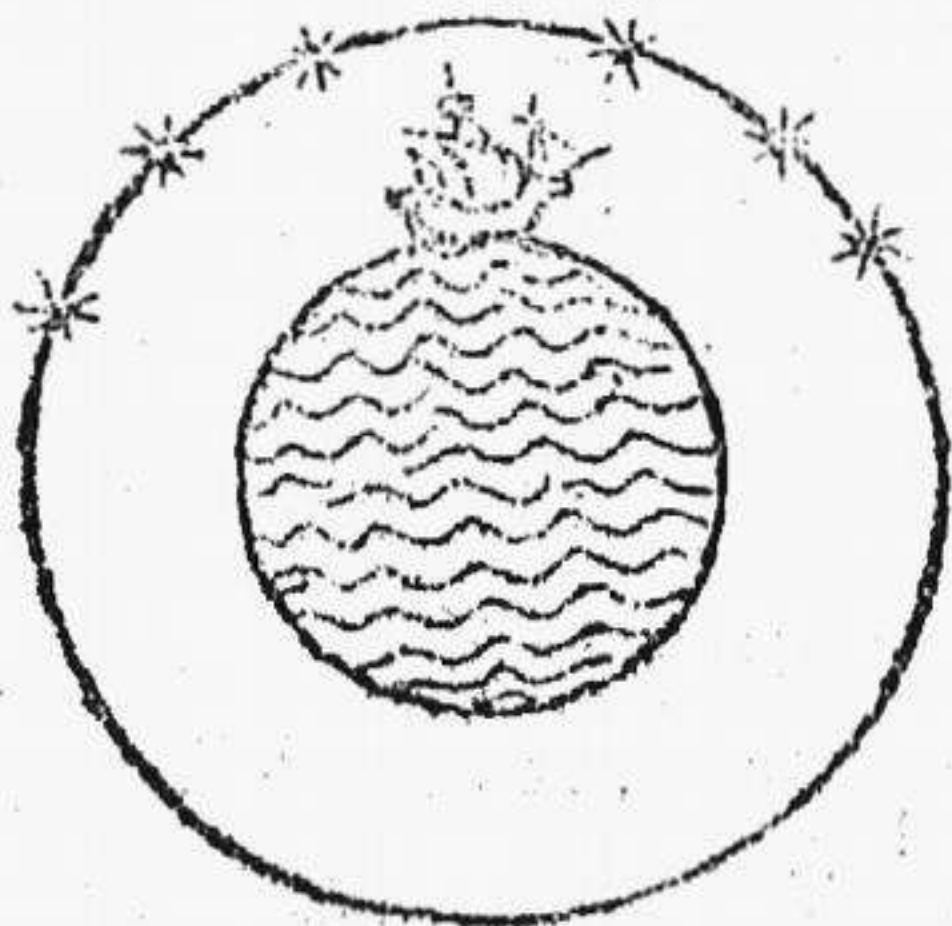
Qua ratione probatum est terram esse ro-
tundam, probatur etiam aquam esse
rotundam. Si quis enim in medio mari consi-
stat, huic astra, quæ oriuntur, & occidunt in
eadem magnitudine apparerent ex parte oriētis,
occidentis, & medij cæli, quod nō contingeret,
nisi aqua foret in forma globosa. Præterea,
aqua terram circumdat, terra est in forma
rotunda, aqua igitur erit in forma rotunda.

B iij

Hoc

Hoc argumento dices cætera elementa esse in forma rotunda. Atq; hæc de machina elementorum dixisse sufficiat.

Schema aquæ rotundæ.

De cœlesti Machina.

Cap. VII.

Orbes cœlestes (quos Astronomi sequuntur) octo tantum, & non plures ex principe Ptolemæo colligi affirmamus: nempe octavum orbem, firmamentum, siue cœlum stellatum, omnium opinione, nominatum. Saturnum, globum septimum, in summo cœli vertice constitutum, qui pigro cursu, & tardis agitationibus

bus prouehit, Iouem, qui mundum, ac terras salutari semper, ac benigna magestate latificat. Martem grauidum; rutiloq; semper horrore metuendum. Solem, mediam coeli partem possidētem, ducem omnium, principemq; mentem mundi, atq; temperiē, qui cæterarum stellarum flammiferarum ignes, sui luminis moderatione perpetuat, Venerem, & Mercurium. Solis fidos comites. Deniq; Lunam, quæ in postremis coeli regionibus collocatur: quorū alius intra alium instar cœpæ corticum constituitur de his M. Manilius lib. j. cap. ix.

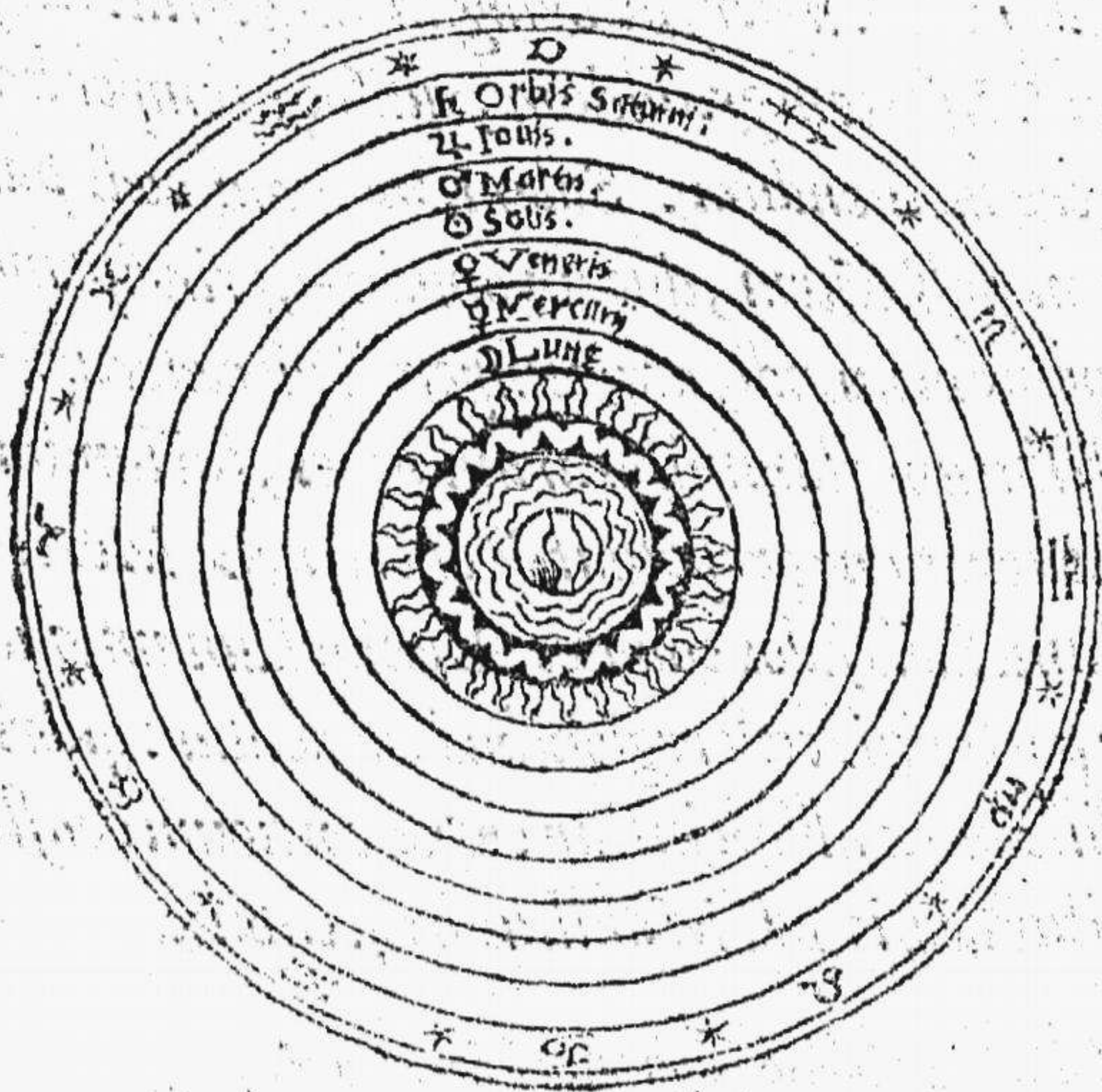
Sunt alia aduerso pugnancia sidera mundo,
 Quæ coelum, terramq; inter volitantia pendent:
 Saturni, Iouis, & Martis, Solisq; sub illis,
 Mercurius, Venerem inter agit, Lunamq; locatus

Id ipsum etiam in hoc Schemate depictum
 vides.

B v Schema

DE SPHAERA

Schema caelestis machinae.

Horum autem orbium duo sunt motus : al-
ter, quo vniuersum constanter, & similiter sin-
gulis diebus sine vlla cessatione circumduci-
tur, ab oriente in occidentem translatum, o-
rienti que restitutum, super axe suo cuius ex-
tremitates Poli mundi appellantur : Voca-
musque

musque motum vniuersi, quod vniuersi or-
 bes hac motione moueantur. Alter verò, quo
 cuncti orbes contra motum vniuersi torquen-
 tur, quem proprium vocant, ab occidente in
 orientem translati, occidentique restituti, su-
 per alio axe, cuius puncta poli signiferi dicun-
 tur, distantque à mundi polis tribus, & vigin-
 ti partibus, & minutis ferè triginta, diuersis
 temporibus conuersionem vnã absoluendo.
 Nam octauus orbis tringinta sex milibus an-
 nis. Saturnus, quoniam maximo fertur orbe,
 triginta annorum spatio Zodiacum circu-
 lum conficit. Iupiter verò duodecim. Mars
 ferè duobus annis eundem lustrat circulum,
 quem duo superiores. Sol vnoquoque die,
 partem vnã signiferi minutis interdum ali-
 quot superantibus, interdum deficientibus, ab
 occasu ad ortum comitat: fitque eius an-
 nua conuersio, trecentis sexagintaquinque
 diebus, quarta ferè diei parte addita.

Venus (quæ

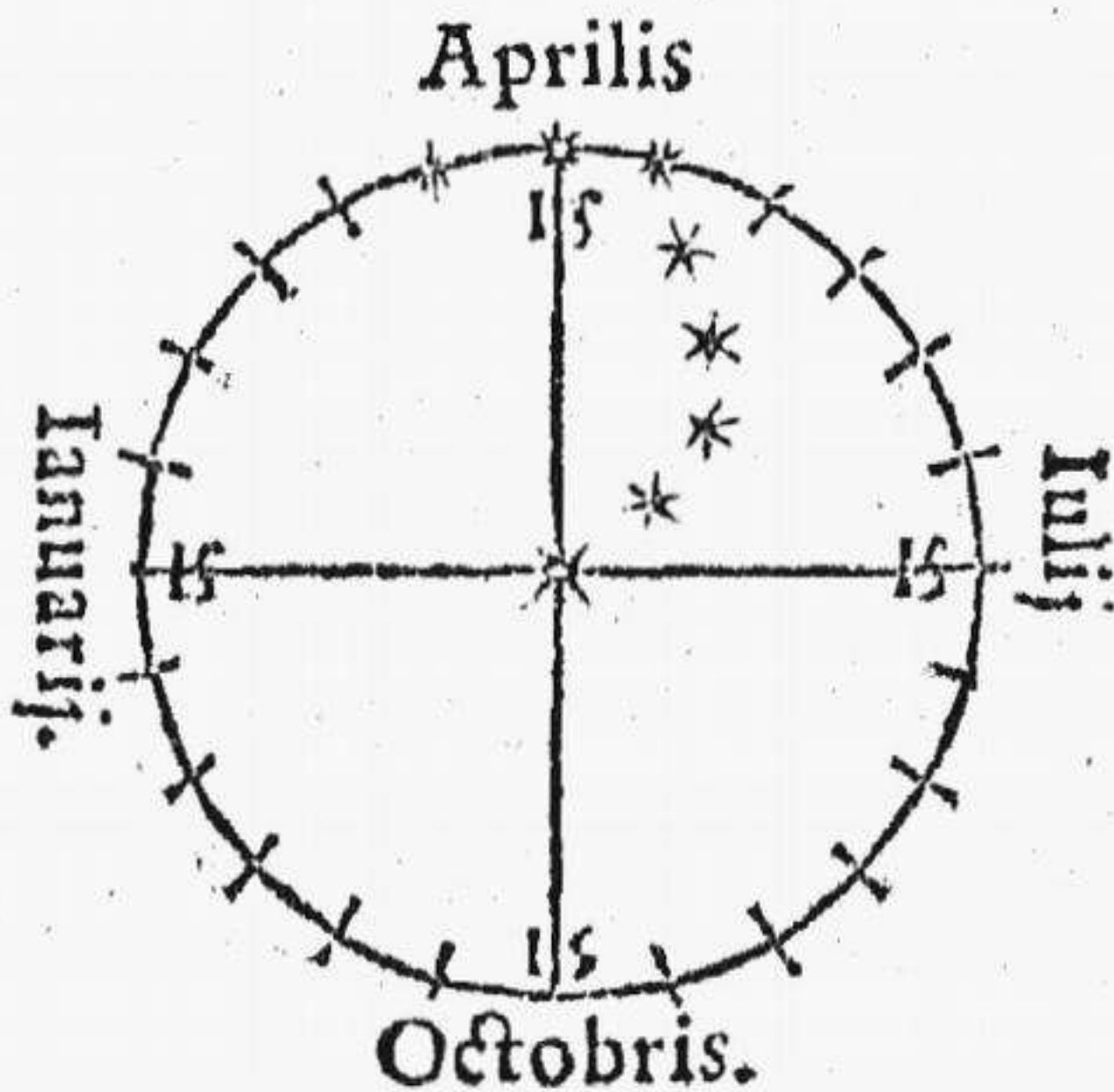
Venus (quæ cū antegreditur solem Lucifer dicitur, cū subsequitur autē Hesperus) paulò plus anno vno cursum suum conficit, neque vnquam à sole quinquaginta ferè partium intervallo longius discedit, tum antecedens, tum subsequens. Mercurius ferè eodem cursu cū Venere fertur, neque à sole longius vnius ferè signi intervallo discedit. At Luna viginti septē diebus, octo horis suum totū conficit, & peragratur orbem. Atq; globi cœlestes suis officijs ita destinati sunt, vt vnus alium nunquã conturbet, iuxta illud Iob. v. Qui facit concordiam in sublimibus suis.

De motu vniuersi. Cap. VIII.

Quod vniuersum ab oriente in occidentem circumferatur, hac ratione fulcitur: videmus quotidie solem ab Oriente in Occidentem circumferri, Lunã, & quinq; errantes, si oculatè perspicias, non proprio motu, vt commemorauimus, motu igitur vniuersi. Item stelle,
quæ

quæ nobis perpetuò apparent, describunt circulos ab ortu ad occasum, vt horologium nocturnum nobis declarat: ibi enim videmus stellam horariam ab ortu ad occasum progrediētem. vniuersum igitur ab oriente in occidentem circunducitur.

Schema Horologij nocturni.

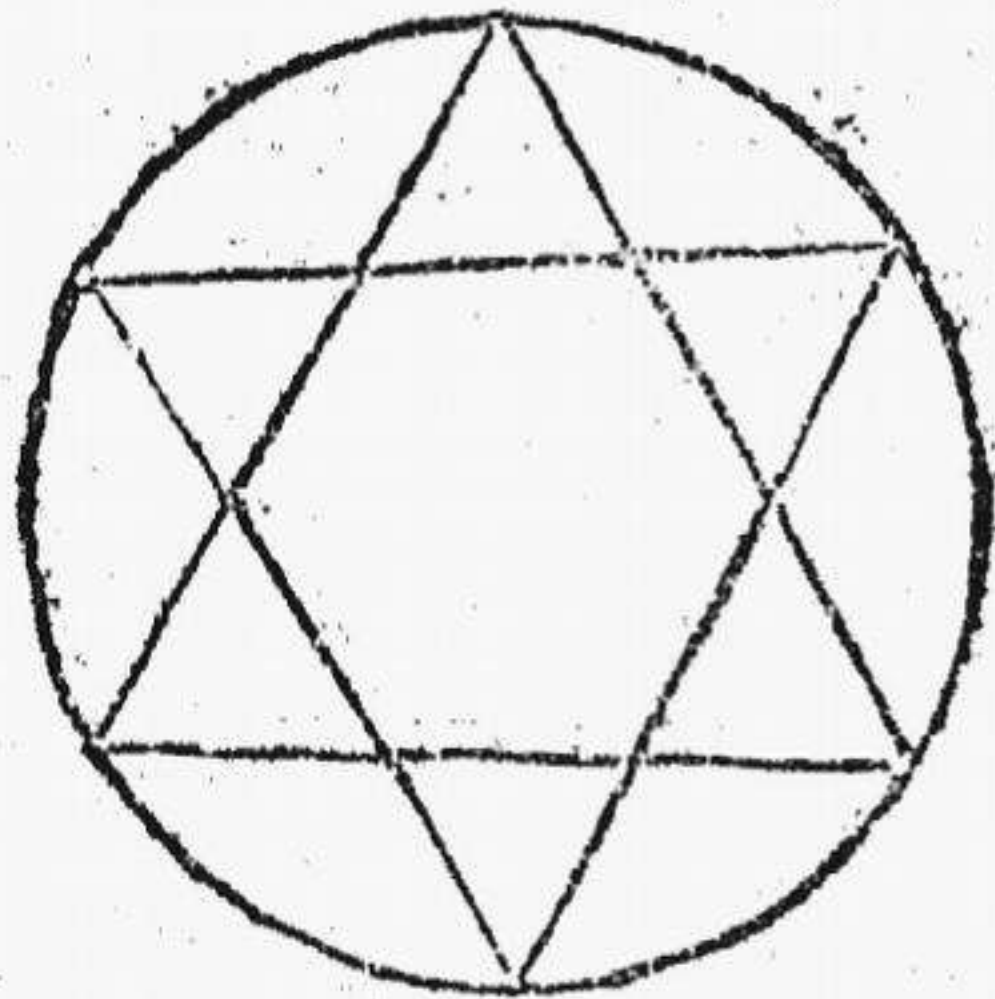
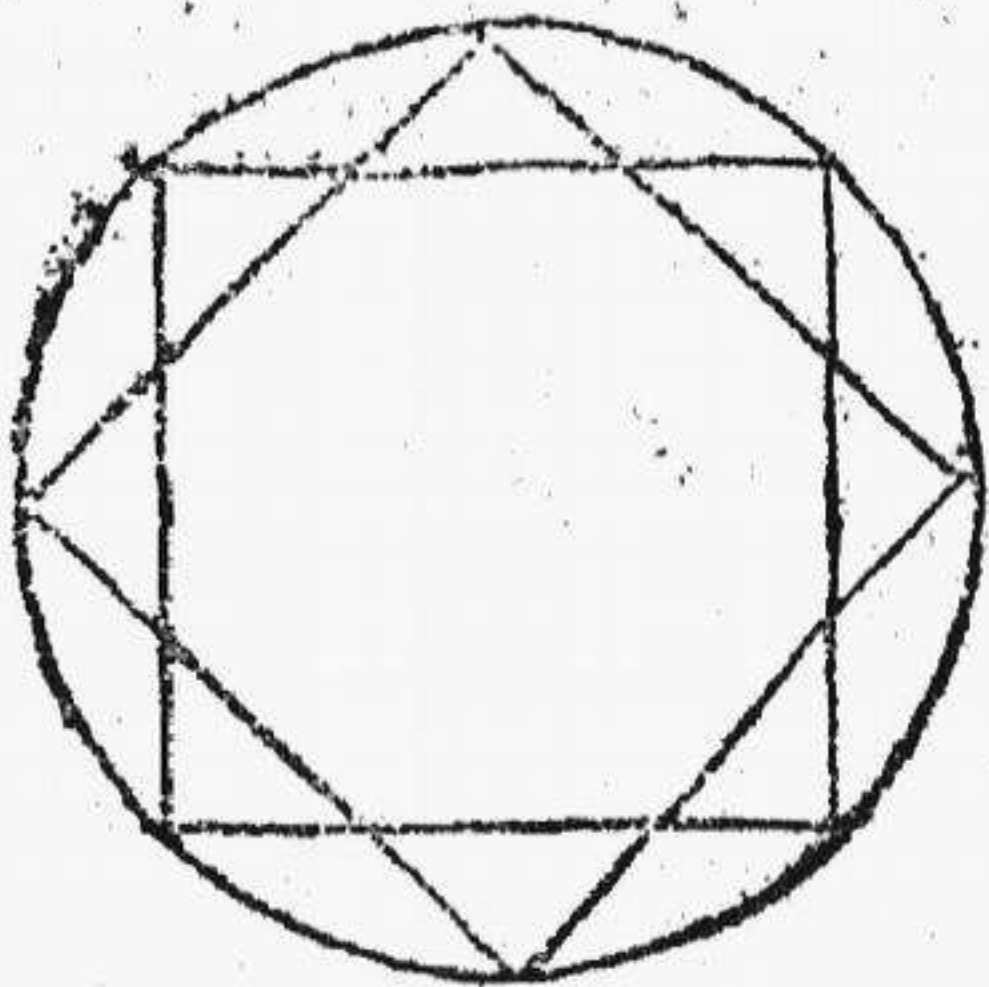

Quare orbis cælestes perfectè rotundos esse necessum est, secus autem multa consequerentur absurda, quibus tota philosophorum schola aduersatur, id est, locus sine corpore, & corpus sine loco.

Etinc

Hinc efficitur, ut tota vniuersitatis fabrica merito ab omnibus Sphæra mūdi nominetur.

Schemata, quibus probatur, multa consequi absurda, nisi cœli sint in forma globosa.

DE SPHÆRA MVNDI
liber secundus.

De circulis Sphærae Cap. I.

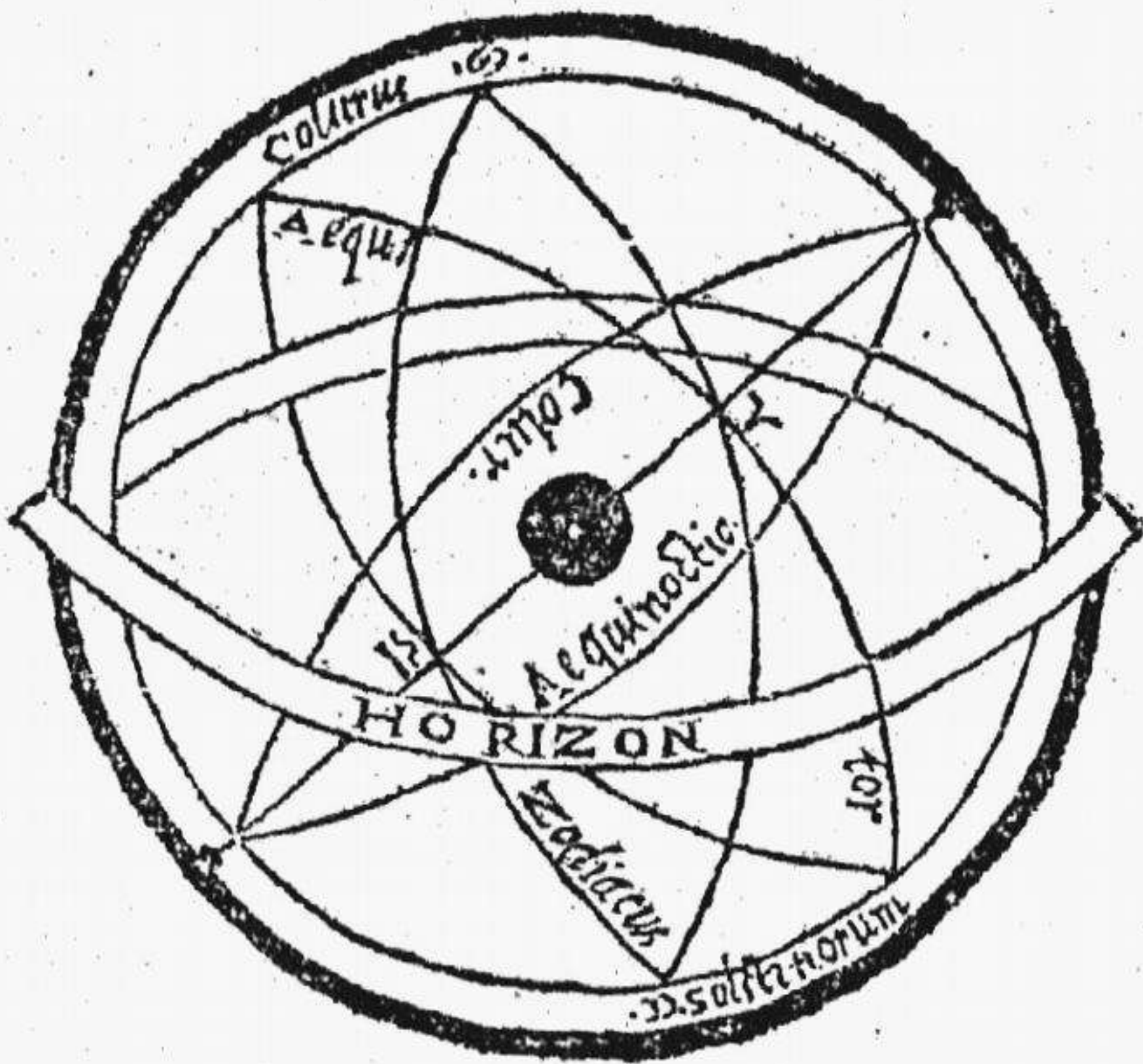
*M*is, & natura cœlestium circulo-
rum linea est incorporea, quæ ita
mente concipitur, ut sola longitu-
dine censeatur, latitudinemq; habere nō pos-
sit: sed insignifero signorum capacitas latitu-
dinem exigit quamobrē ipsius, & circuli La-

etela-

Etei latitudinē suis locis cōsiderabimus. Has
 lineas varij variè appellant. M. enim Mani-
 lius in libro *Astronomicōn*: nonnunquam fila
 vocat, nonnunquam gyros, demptis signifero,
 & Lacteo. Alij segmenta, vt Cleomedes. lib. j.
Metheorō, & Plinius lib. vj. cap. xxxiij. Alij
 orbes, vt Iulius Maternus Firmicus, solutæ o-
 rationis scriptor loculētissimus lib. ij. cap. j. &
 Virgilius. j. *Georgicorū*, Cicero etiā in pluri-
 bus locis. Alij Armillas, vt Geor. Trapefun-
 tius in versione Magnæ constructionis Ptole-
 mæi, lib. j. cap. vj. At verò Proclus in opusculo
 de Sphæra, hos circulos pararellos æquidistā-
 tes appellat. Nos autē cum Ptolemæo circulos
 Sphære, q̄ ex materia constat (quibus illa cœ-
 lestis explicatur) nōiamus. Qui duplices sunt:
 quidā maioris, ij scilicet qui vniuersum in duo
 media diuidūt, vel quibus idē cū vniuerso est
 centrū: Quidam verò minores, qui non in duo
 media, sed in portiones, quarum altera maior,
 altera

altera minor est, Sphæram secant, vel quibus non idem cum vniuerso est centrum. Circuli maiores sunt septē, nempe Æquator, Zodiacus, Colurus æquinoctiorū Colurus solstitiorū, Meridianus, Horizon, Lacteus: sed quia sine Æquatore cæteri circuli cohærerere nō possunt, ab eo exordiemur.

Schema maiorum Circulorum

De circulo

De circulo Aequatore.

Cap. II.

A Equator est circulus maior diuidēs Sphæ-
rā in duas æquas portiones à Polis mūdi
æquè distātes. Dicitur Æquator, quia æquat
diem nocti, & contra: hoc fit in vniuerso, Sole
principium Arietis, & Libræ ingrediente: vn-
de M. Manilij versus lib. iij. cap. ix.

Vna dies sub vtroq; æquat sibi tempore noctem
Nam Libra, atq; Aries Autumnum, verq; figurant.

Quod nostris tēporibus quinto idus Mar-
tij assidue, & frequenter euenit: & si tem-
pore sacratissimæ passionis Christi, Seruato-
ris nostri id ipsum octauo calendas Aprilis cō-
tingebat, & etiam eodem mense Decembri
ingressum Solis in Capricornum Astrologiæ
organa demonstrabant: quo tempore Iesus
Christus, redemptio nostra natus est. Qua de
re id agatur, & in quo causa cōsistat, vno ver-
bo explicabo. Apud solos Ægyptios anni cer-

C tus mo-

tus modus semper fuit; apud alios verò pari errore, disparique numero vacillabat. Arcades annū suum tribus mensibus statuebāt. Arcananes sex, reliqui Græci trecentis quinquaginta quatuor diebus annum propriū computabant: non mirum igitur, si in tanta varietate Romani (autore Romulo) annum suum decem mensibus constitutū habuerint, à mense Martio inchoantes, qui trecentis, & quatuor diebus conficiebatur. Atqui iste annus, cum neq; cursui Solis, neq; Lunæ mensuris congrueret. Numa Pōpilius, quantū sub cælo rudi, & seculo adhuc impolito, solo ingenio magistro comprehendere potuit, vel Græcorū observatione forsitan edoctus, quinquaginta dies addidit, vt in trecentos quinquaginta quatuor dies (quibus duodecim Lunæ cursus confici credidit) annus extēderetur: atq; his sex dies etiam addidit, vt in duos menses simili ratione diuideret, priorem Ianuariū nominauit. Atterum Februariū. Paulò post vnū idem adiecit

quem

quem Ianuario dedit: atq; ita annū duodecim mensibus cōstituit. Verū cū à Solis annua cōuersione multum discrepare videretur. Iulius Cæsar tēpore, quo imperabat imitatus Ægyptios, solos rerū diuinarū conscios, annum ad Solis numerū dirigere contendit. Itaq; (autore Plinio, Suetonio, ac Apiano Alexandrino) prius omniū annum ad Solis cursum accōmodauit, cōstituitq; trecētis sexaginta quinq; diebus, & sex horis, quas quarto quoq; anno dimisit addēdas, id est mensi Februario diē vnū: et hūc quartū annū Intercalarē siue Bisextilē nominarūt. Hanc de anno cōputando rationē sancta, & Catholica Ecclesia, vsq; in hodiernum diē obseruauit. Sed cū Sol suo motu trecentis sexaginta quinq; diebus, horis quinq; & vnde quinquaginta minutis ambitū suum conficiat, & peragret, fit vt quadraginta quatuor minuta quilibet annus Intercalaris iniuste sibi ascribat, quod mutationis tēporis causa est. Quare nisi huiusmodi ratio aliquan-

do corrigatur, ut Leo decimus Pōtifex Max. suo tempore faciendum censebat: futurū est olim, ut salutis nostræ natalitius dies, qui olim in brumali erat, in vernum tempus euadat, Pascha verò in æstatem. De cæteris cardinibus eadē est ratio. sed ad id, quod instituimus reuertamur. Prædictus circulus dicitur etiam æquinoctialis quasi æquidialis, quod idem est, excogitant enim Astrologi, æquatorem mediū vniuersi ambire, atq; ob id cingulus vniuersi dicitur, de quo M. Manil. lib. j. ast. cap. vj. eleganter canit.

Tertius in media mundi regione locatus,
 Ingenti Sphæra totum præcingit Olympum,
 Parte ab vtraq; videns mundum, quo lumine Phœbus
 Componit paribus numeris noctemq; diemq;
 Veris, & autumnii currens per tempora mixta,
 Cū medium æquali distinguit limite Cælum.

Poli mundi sunt puncta, quæ axem finiūt,
 omnis linea duobus finitur punctis, Poli itaq;
 duo sunt. Alter qui nobis perpetuò apparet: hic
 autem, & Arcticus, & Aquilonalis, & Sep-
 tentrionalis

tentrionalis dicitur. *Arcticus* ab *αρκτος*, quod est *ursa*: quia propè *ursam* collocatur, in hanc mutatam fuisse *Calisto* *Ovidius* fabulatur.

Aquilonalis, quia inde flat *Aquilo*. *Septentrionalis*, à septē stellis, quæ perpetuò circa *Polum* terere videntur. De quo *M. T. Cicero*. lib. ij. de natura deorum sic ait, cuius quidē clarissimas stellas totis noctibus cernimus.

Quas nostri septem soliti vocitare *Triones*.

Alter huic aduersus *Antarcticus*, quasi, *αυτη* *εναντιου* id est, contra *ursam* positus, à *Cicerone* *Antaxon*, id est, contra axem. Dicitur etiã ab *Astrologis* *Meridionalis*, quia meridiē versus situs est, *Australis* quòd in ea regione sit, unde *Auster* spirat, is à nobis nunquam videtur, sed ab *Antipodibus*, quos esse perspicuū est: de his *Virgilius* primo *Georgicorum*.

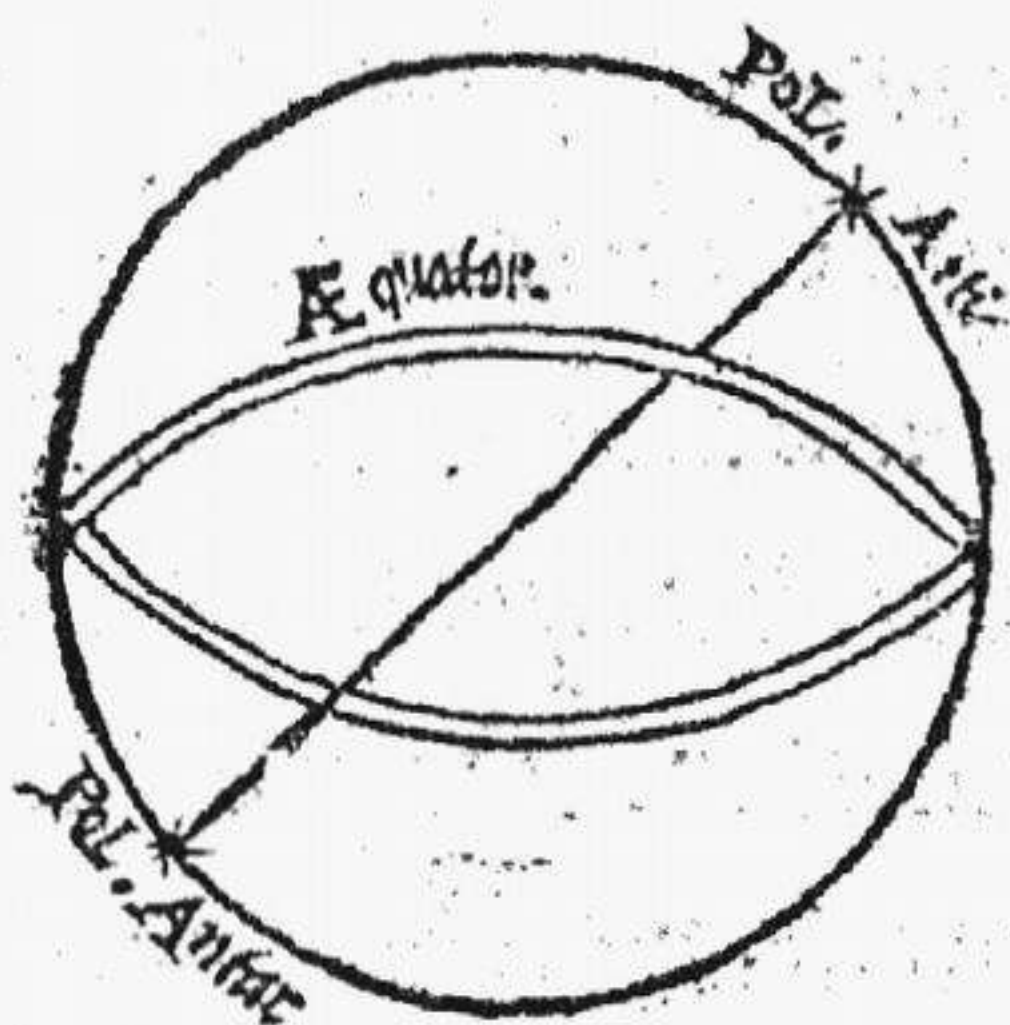
Hic vertex nobis semper sublimis, at illum:

Sub pedibus *Stix* atra videt, manesq; profundi.

C iij Schema

DE SPHÆRA

Schema Aequatoris, & Polorum.

De Zodiaco circulo.

Cap. III.

Zodiacus (per quem Sol, Luna, & quinque
errantes suos perennes cursus dirigunt,
qui & obliqua semper agitatione torquetur)
circulus maior est, qui Æquatorē in duo pun-
cta diuidit, utpote in principio Arietis, & Li-
bræ, cuius alterū medium ad Septentrionem,
alterum ad Austrū vergit. Dicitur Zodiacus
ἀπὸ τοῦ ζώδιου: quod est animal, quasi circulus
animalium. Hic enim ab astrologis in duode-
cim partes æquales distribuitur, quarum vna-
quæque ferè nomine animalis est insignita.

Aristoteles

Aristoteles autem circulum obliquum nominat, cum dicit. ij. de Ortu, & interitu, ob Solis progressionē in circulo obliquo, corpora gignuntur, & intereunt. Circulus hic (vt iam diximus) in duodecim æquas partes distinguitur, quæ quidem (omnium consensu) signa nominantur: atq; ideo Latini Signiferū vocāt, quasi signa ferentem, de quo Mar. Cicero. in versione fragmenti Arati.

Zodiacum hunc Greci vocitant, nostriq; Latini, Orbem Signiferum; perhibebunt nomine verò, Nam gerit hic voluens, bis sex ardentia signa.

Horum autem, primum Aries, secundum Taurus, & huic proximum Geminorum signum, quæ Ver ostendunt. Dein Cancer, Leo, quos Virgo insequitur, quorum primus Æstatem nunciat. Libra, Scorpius, & Sagitarius Autumnū faciunt, mox Capricornus, Aquarius, Pisces, Hyemem. Hæc signa Astrologi notis compendarijs depingunt, scilicet.

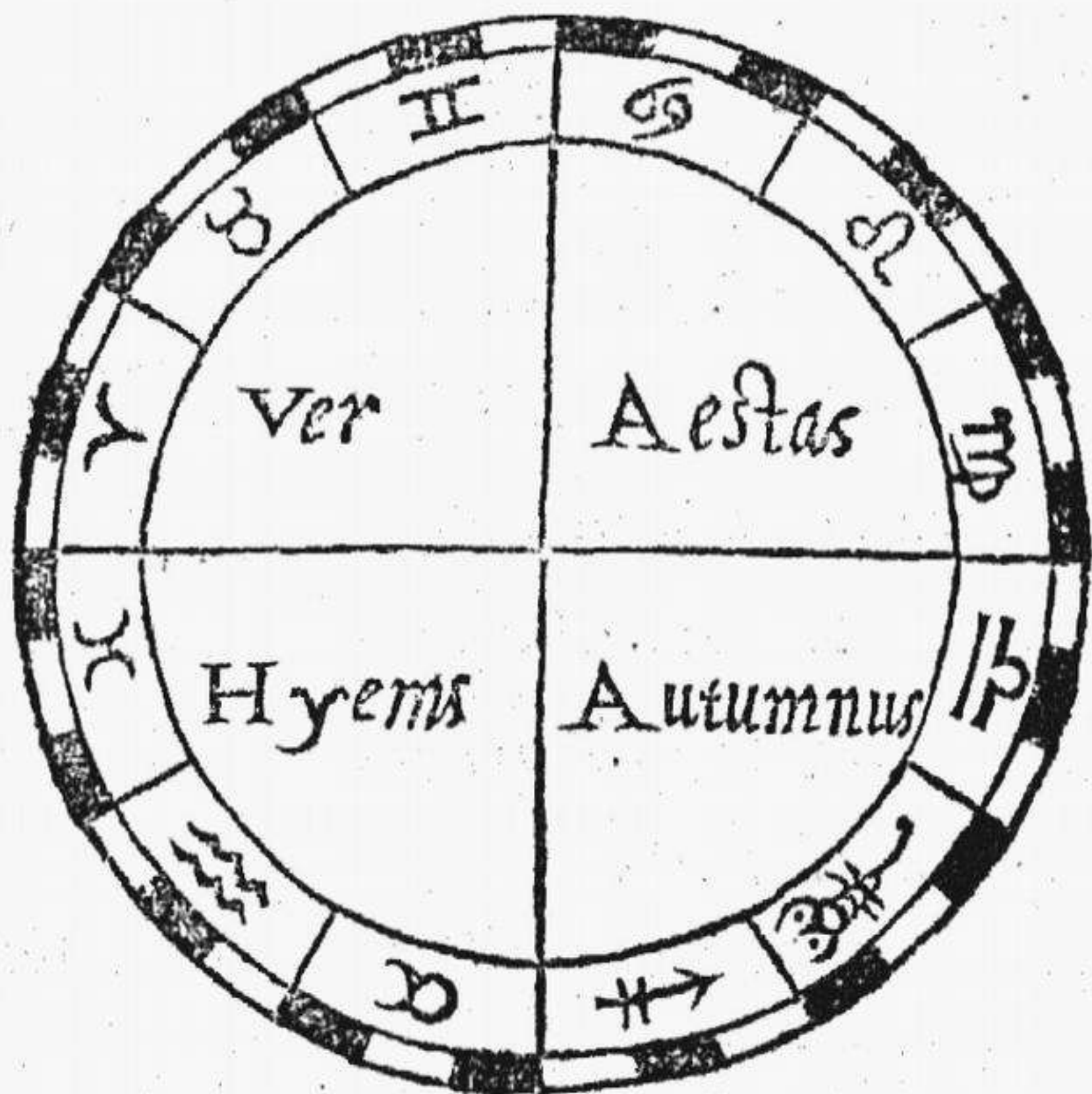
♈. ♉. ♊. ♋. ♌. ♍. ♎. ♏. ♐. ♑. ♒. ♓.

C iij

Shema

DE SPHAERA

Schema ad quatuor anni tempora.

*De quorum situ, & ordine, M. Manilius
eleganter cecinit lib. j. cap. iiii.*

*Aurato princeps Aries in vellere fulgens,
Respicit admirans aduersum surgere Taurum.
Submisso vultu Geminos, & fronte vocantem.
Quos sequitur Cancer, Cancrũ Leo, Virgo Leonem.
Aequato tum Libra die, cum tempore noctis
Attrahit ardenti fulgentem Scorpion astro,
In cuius caudam contentum dirigit arcum,
Mixtus equo volucrem, missurus iamq; sagittam,
Tum venit angusto Capricornus sidere flexus,*

Post hunc

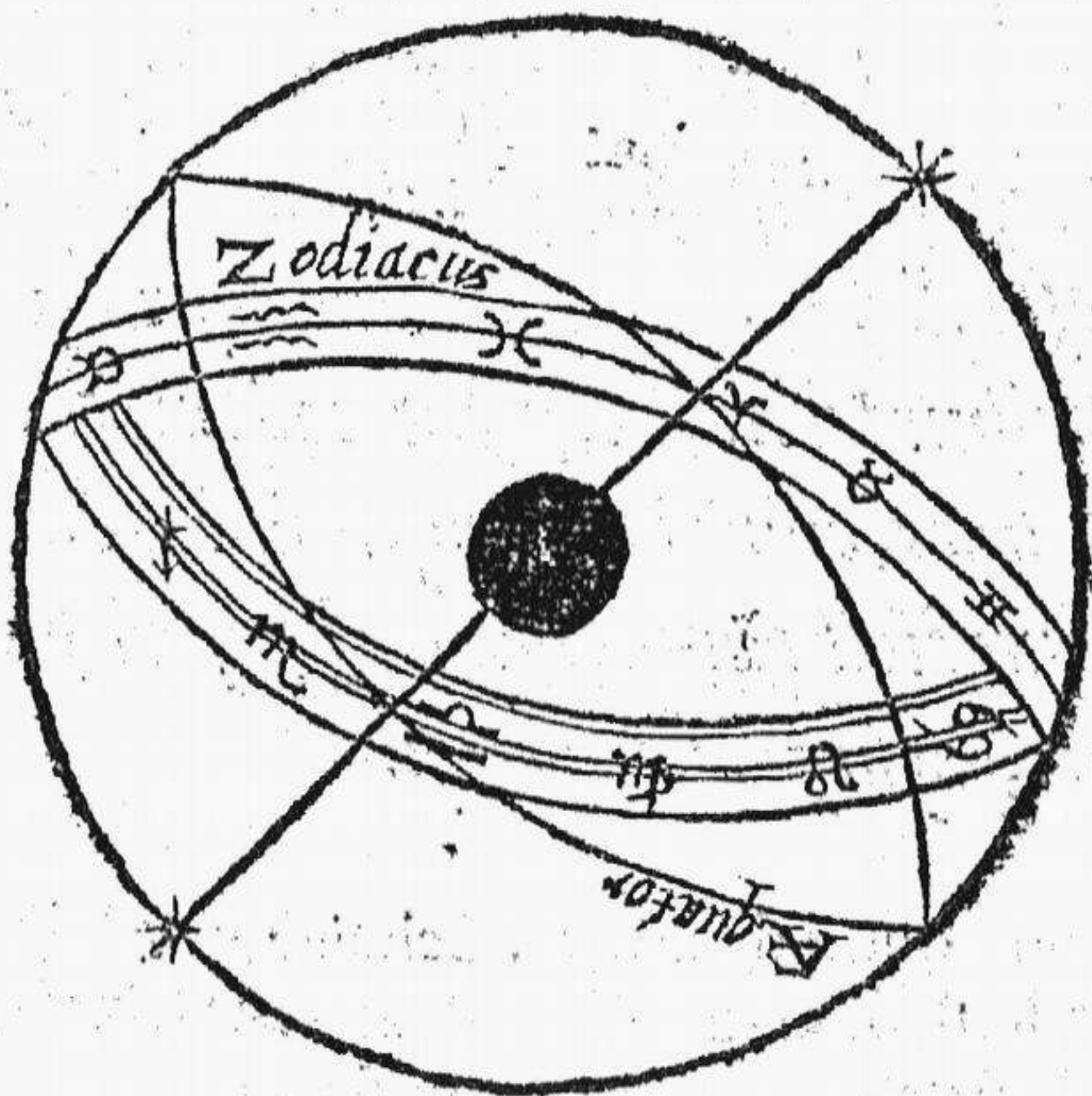
Post hunc inflexam defundit Aquarius urnam
 Piscibus assuetas avidè subeuntibus vudas,
 Quos Ariès tangit claudentes vltima signa.

Signum deinde in tricenas portiones distri-
 buitur, quas tum partes, tum gradus à Solis
 gressu nominant, quòd gradum ferè vnum Si-
 gniferi quotidie decurrat, quin etiã gradus in
 sexagena minuta, quæ in secūda, tertia, quar-
 ta diuiditur: atq; deinceps quantumlibet sexa-
 gena continuata sectione: totus ergo circuitus
 trecentum, & sexaginta partes continet, Se-
 micirculus centū, & octoginta, eius quadrans
 nonaginta. Signiferum circulum quidã in no-
 no orbe fingunt, & quidem à Ptolemæi scho-
 la maximè aberrāt (ab ea nanq; octo orbes,
 & non plures colligi possumus) in octauo ta-
 men stellis fixis depictū, & reuera collocatū
 asserimus, cuius latitudo ex duodecim parti-
 bus cōstat, quam Saturnus perpetuò illustrat,
 quod idem faciunt Luna, & cæteræ errātes.
 Ita fit, vt signiferi signum quadrangulum, &

non quadratum esse dicatur. Signiferi latitudinem quaedam linea ficta in duo media equalia distinguit (quam Eclipticam vocant) quoniam cum suum progressum in eadem Ecliptica pariter Sol, & Luna quandoq; conficiant, alterius eorum necesse est defectionem contingere: Solis, si ei tunc Luna succedat, Lunæ, si tunc sit Soli aduersa. Ita fit, vt Sol nisi tricesimo die progressus Lunæ nunquam deficiat, & Luna nisi quintodecimo die sui progressus nesciat defectionem: in defectione igitur Sol nil patitur, sed noster priuatur aspectus, Luna verò circa propriam defectionem laborat, non accipiendo lumen à Sole, cuius beneficio præest nocti. Alio vocabulo via Solis appellatur, quandoquidem Sol eam describit, & ab ea nūquam aberrat, sed per eam perpetuò decurrit. Stellarū latitudinem metimur ab Ecliptica, declinationem verò ab Æquinoctiali.

Schema

Schema Circuli Zodiaci.

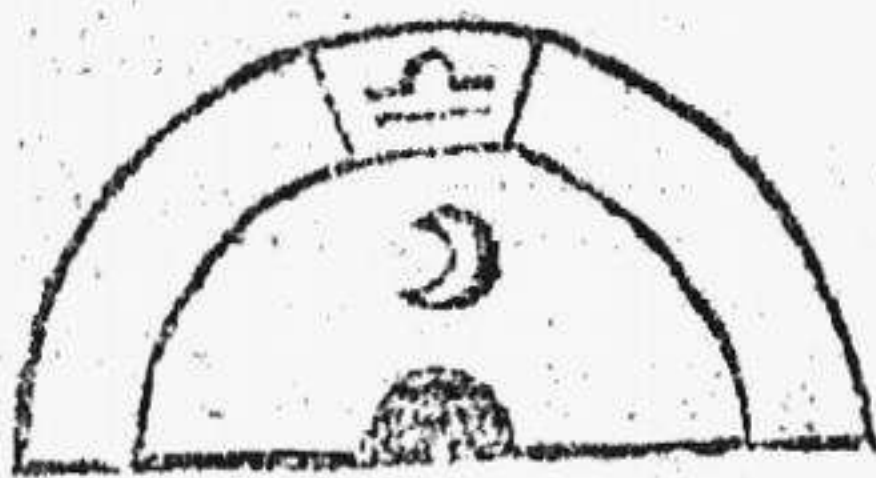

Cum enim stellas, quæ errare dicuntur, in signo esse ex tabulis accipimus, sub signo esse comprehendimus, atqui stellas octavi orbis cum in signo esse discimus, iuxta signum intelligere oportet: fingunt enim Astrologi sex circulos per signorum initia ductos Signiferi Polos secantes, qui duodecim signa distinguunt, in
 ipsis

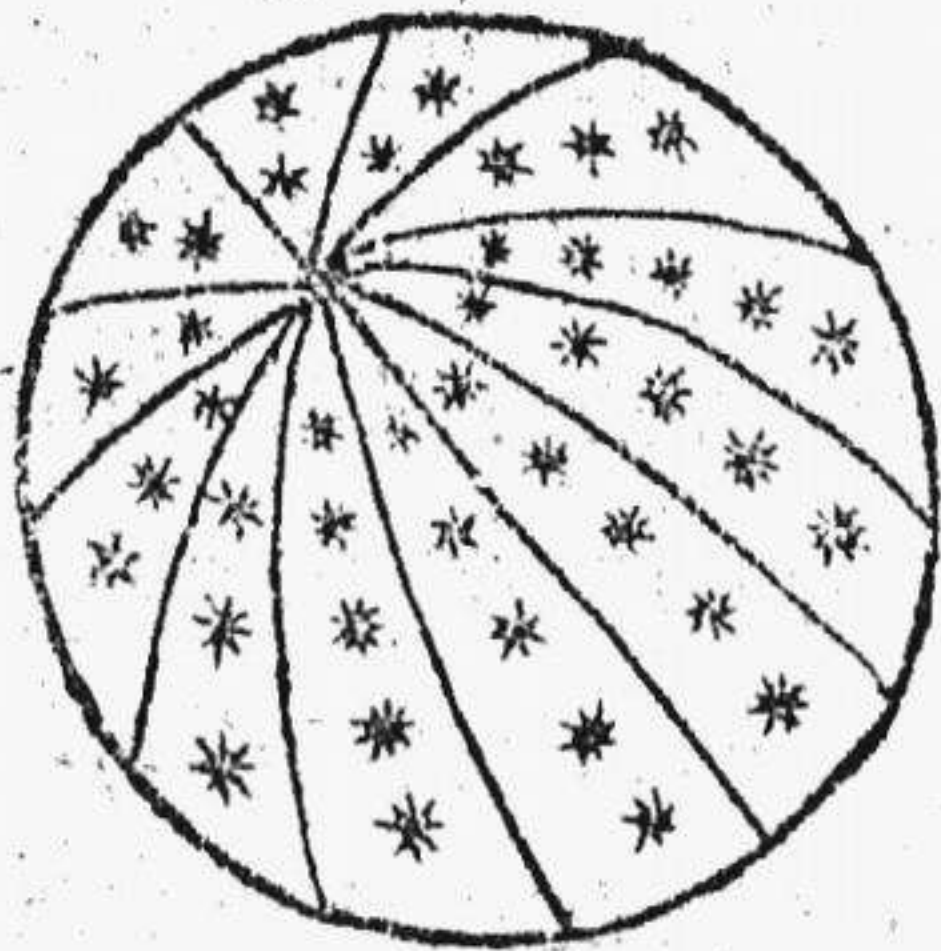
DE SPHAERA

ipsis signis lata, & iuxta Polos angusta: veluti signis peponem in duodecim partes æquales refecaret. Ita relinquitur, vt quæuis stella extra signiferi spatia, quantūuis procul sita in signo esse dicatur: & quia vnumquodq; signū ex partibus tricenis constat, eodem etiam modo illa pars, cuius in angustū lineæ ducuntur: vt quæuis stella, cuius arcus signiferi partem occupet, possit facile percipi.

Schema, quod demōstrat stellam errantē esse in signo.

Schema, quod demōstrat stellas fixas esse in signo.

De circu-

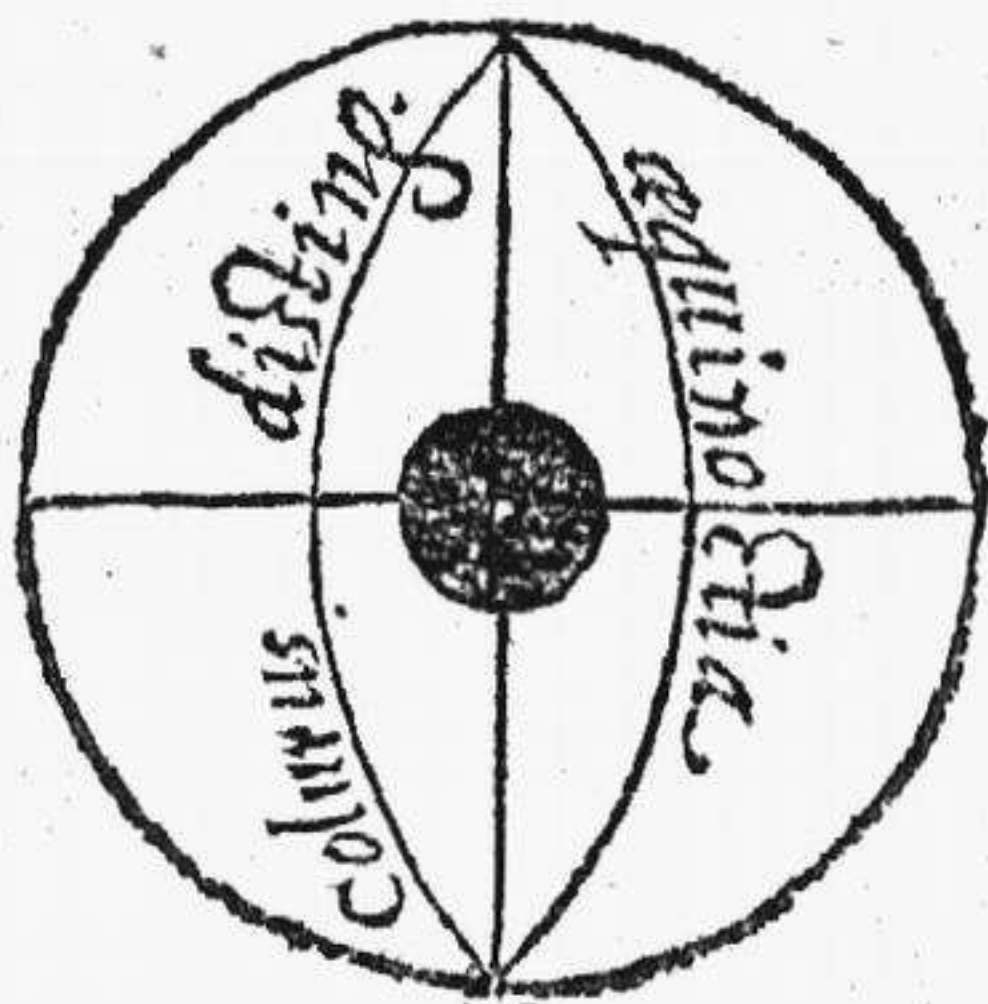
De circulis Coluris.

Cap. I I I.

Coluri, duo sunt circuli maiores, eò quòd Sphæram in duas æquales portiones diuidant, constitutiq; ad fabricationem Sphære (quæ ex materia constat) sustinendam: hi autem secant sese ad mundi Polos, quorum proprium officium est, Æquatoris, & signiferi quartas ad puncta æquinoctia, & solstitia distinguere, ideoq; Coluri quasi resecti, & imminuti appellantur: quamuis quidam denominationẽ eorũ inde duci existimarũt, quod supra finientem tantũ apparerent, quædam de nomine ridicula somniantes. Colurus diuidens solstitia per Polos Signiferi ducitur: cuius arcus, ab Æquatore ad punctum solstitium, dicitur maxima Solis declinatio: quæ tempore Ptolemæi erat trium, & viginti partium, & quinquaginta vnus minorũ: nostris tamen temporibus, trium, & viginti partium cum dimidia

midia ferè esse creditur. Quam si pernoscere volueris: cū Astrolabio seu quouis alio instrumento, tempore solstitij æstiuī solis elationem, atq; altitudinem in meridie obserua, quæ totius anni maxima est. Porro autē elationem eiusdem, tēpore solstitij brumalis etiā in meridie animaduerte, quæ omnium minima est, deducq; numerum minorem à maiori, & deducti numeri medium erit maxima solis declinatio: ad quam cognoscendam antiqui, & recensiores hac in industria vsi sunt.

Schema vtriusque Coluri.

De Meridiano, & Horizonte. Cap. V.

Meridianus, & Horizon certū locum habere nō possunt, sed pro diuersitate habitantiū, & circunspicientiū variātur. Sunt tamen nō parui momēti, aut mediocris commoditatis Astronomis, Astrologis, & Geographis. Meridianus igitur circulus est maior per mundi polos, & per verticē (qui zenit à veteribus nominatur) circūducitur, cuius proprium munus est, Sole ad eum accedente, diei mediū præfinire: & propterea Meridianus appellatur: de quo M. Manilius lib. j. cap. viij.

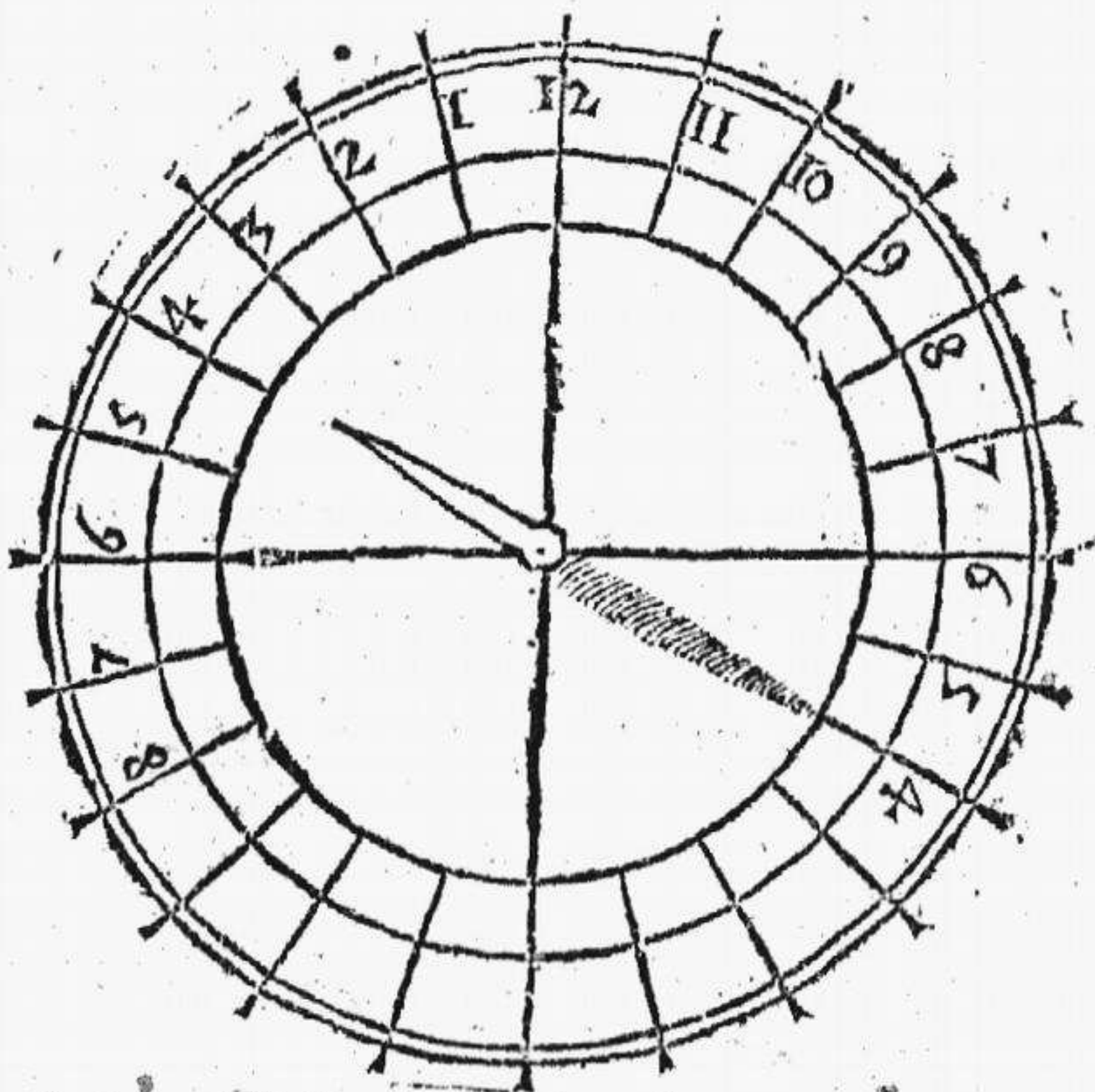
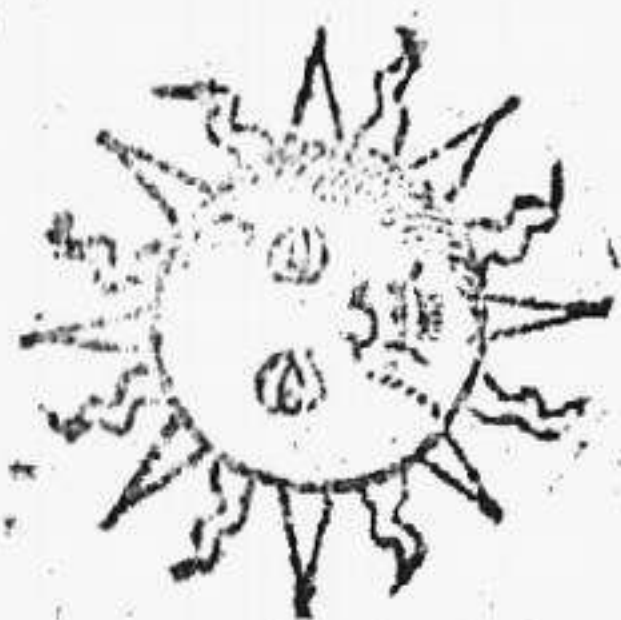
Et paribus spatijs occasus cernit, & ortus.

Quoniam quidē globositas terræ habitationes omnium non suffert esse æquales, neq; eadem pars cœli omniū verticē despicit, ideo vnus omnibus Meridianus esse nō poterit, sed singulis singulos esse necesse est. Binæ nanq; habitationes, quarum vna orienti propinquior, ac ceterior est altera, peculiare, & diuersos habent

habent meridianos: intervallum ex his interceptum, dicitur longitudo civitatum: ita fit, ut longitudo ab ortu ad occasum, aut ab occasu ad ortum, latitudo verò ab Æquatore ad verticem, aut, à finiente ad Polum ab omnibus dicta sit. etsi Aristoteles (bona venia dixerim) secundo de Cælo cap. ij. contrarie sit sententiæ. Lineæ Meridianæ vulgarem inventionem sic accipe: describe circulum in superficie plana, in cuius centro sit stylus, ad angulos rectos erectus, magnitudinis aliquantulum minoris semi diametri circuli. Deinde ante meridiem Sole radiante, cum styli umbra circulum ingrediatur, observa, notaq; circuli ambitum: quo peracto intervallum in duo media distribue, æquantem lineam per centrum ductam meridianam vocabis: cum autem styli umbra eam attigerit quovis anni tempore erit meridies. Sunt aliæ rationes investigandi huiusmodi lineam, quas docet Petrus Apianus in li-

bro, cuius index est *Cosmographia*, hãc tamẽ
 vt breuiorem, & faciliorem elegimus, qua in-
 uenta facilẽ tibi depinges Solarium quo cœlo se-
 reno diei artificiosi horas pernoscere possis.

Schema Solarij.

Rega. Sic p̄scriptu est in fine libri ubi ser̄ e ma

Horizon circulus maior est, qui medium
 cœlum apparens ab occulto diuidit, à Græcis
 οριζων̄ idest Finiens, definit enim aspectum no-

D strum ad

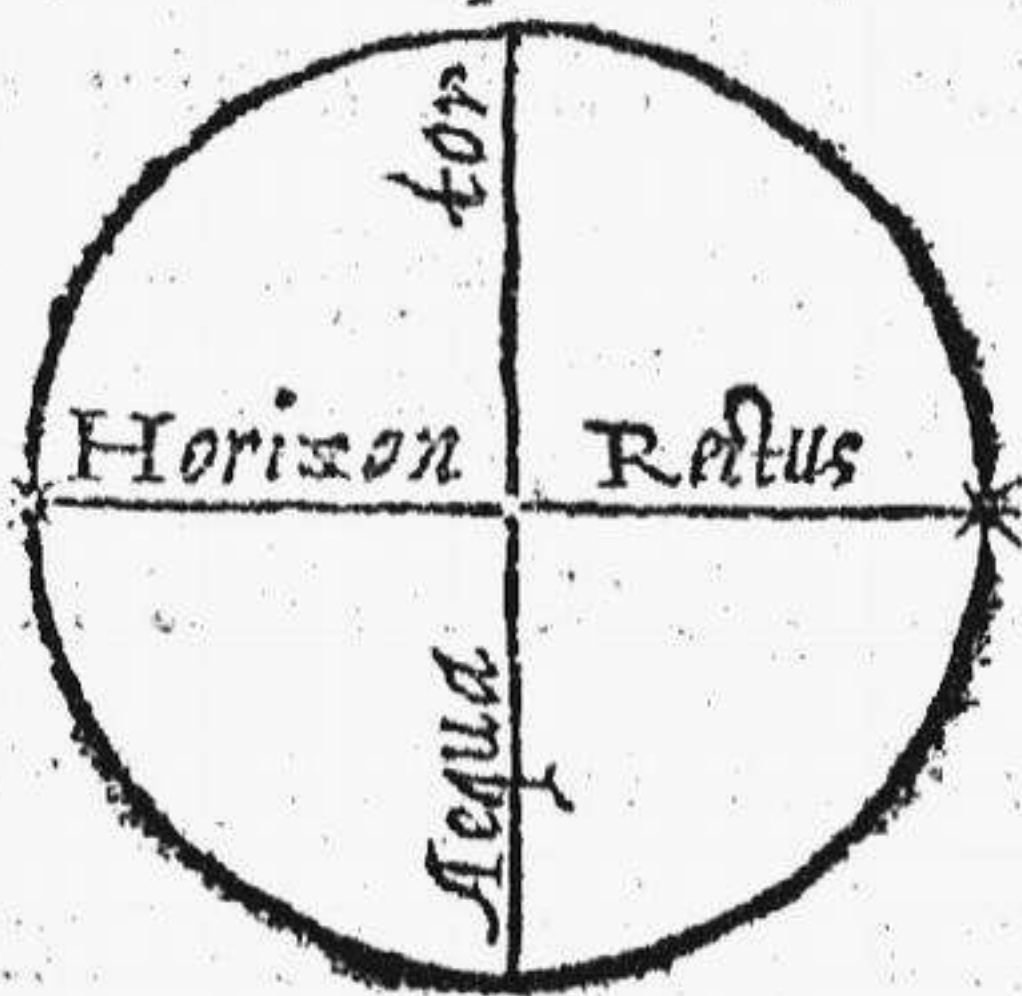
strum ad cœli medium, propriumq; ipsius, quod super terram est, finem facit, etsi humana acies ad ipsum verè terminū non possit peruenire, quantumuis oculos circumferendo conspiciat, de quo Marcus Manilius lib. j. cap. viij.

Et mundum plano præciñxit limite gyrus,
Atq; trahens à se titulum memorator Horizon.

Et est duplex, alter rectus, alter verò obliquus. Quibus habitatio est sub Æquatore, illis est Horizon rectus, siue Sphæra recta, quod perinde est: ijs autē vterq; polorum neq; extollitur neque deprimitur, diuiditq; Æquatorem ad angulos rectos Sphære. Verūm quibus habitatio est ultra, citraūe Æquatorem, illis est Sphæra obliqua, siue Horizon obliquus: ijs autem, alter polus erigitur, & apparet: alter vero deprimitur, & occultatur, diuiditq; Æquatorē ad angulos obliquos, & impares, ad acutos scilicet, & obtusos: vertex nanq;

namq; polus est Finientis. Hinc efficitur, ut quantum est poli à Finiente intervallum, tantundem est verticis ab Æquatore: quòd in coluro Solstitia diuidente ratione facili comprehenditur. Quadrans circuli Coluri ab Æquatore ad mundi polum, æquatur cùm quadrante Finientis ad verticẽ, quod necessario fit, cùm sint quadrantes eiusdem circuli: sed si ab æqualibus æqualia demas, aut eisde commune, id est, intervallum à vertice ad polum, quæ restant, sunt æqualia, id est, arcus ab Æquatore ad verticem æquabitur cùm arcu Finientis ad mundi polum.

Schema Sphæræ rectæ.

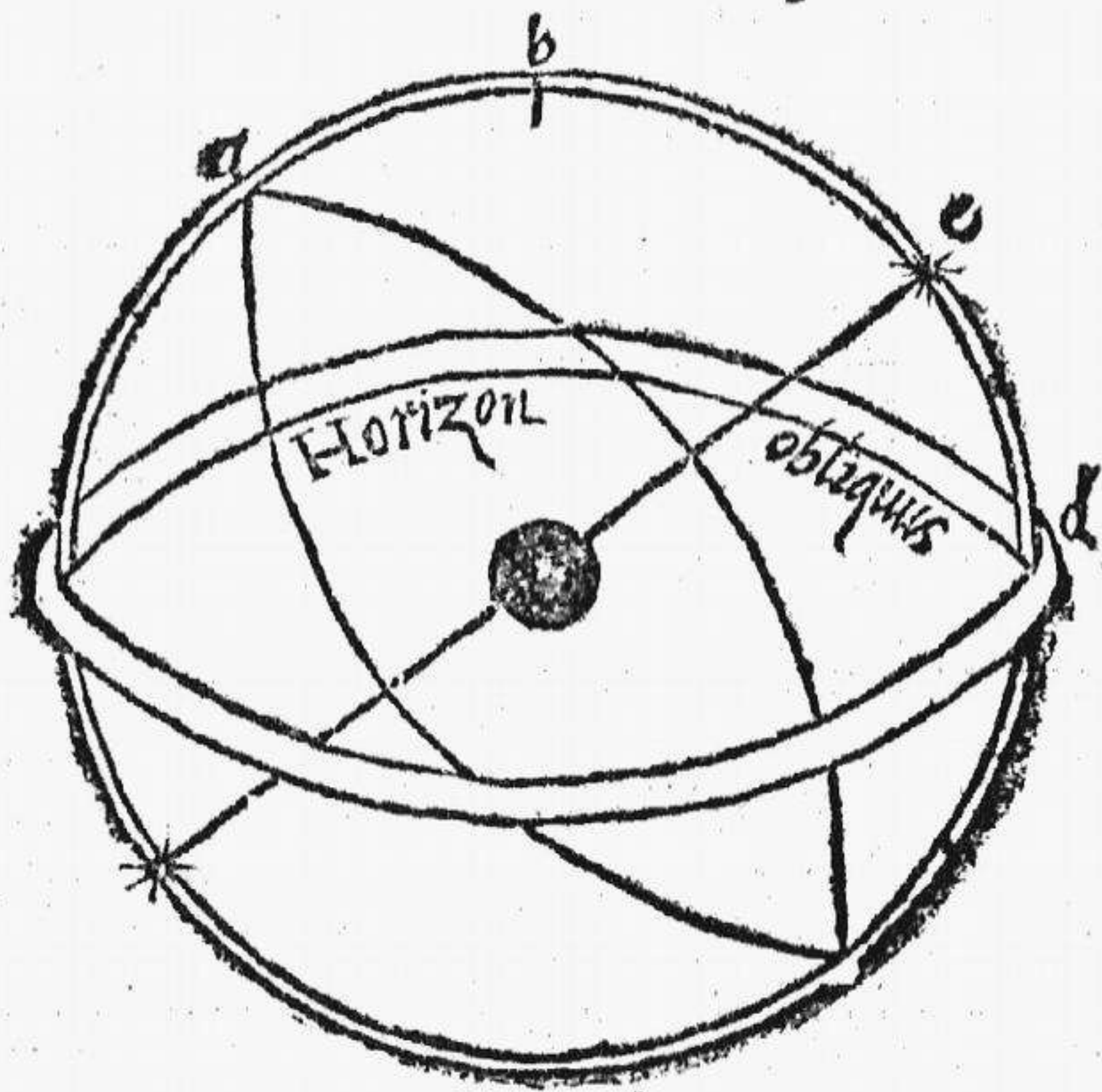

D ij

Schema

DE SPHAERA

Schema Finientis obliqui.

Arcus a Finiente ad polum mundi. d. c.

Arcus ab Aequatore ad verticem. a. b.

Quadrans ab Aequatore ad mundi polū. a. c.

Quadrans a Finiente ad verticem. d. b.

Est & alius circulus maior splendidissimo candore nitens supra Signiferum, Aequatorem, & tropicos obliquè constitutus: constat tamen ex tenui, & nebulosa vi, & natura, incertam habens latitudinē, quoniam partim latus, partim angustus sereno caelo nobis con-

spicius

spicius est: is à Ptolemæo libro. viij. cap. ij. magnæ constructionis Lacteus nominatur, quasi colorem lactis retinens.

De circulis minoribus

Cap. VI.

Sunt etiam in Sphæra quatuor circuli minores, idest tropicus Cancrī, tropicus Capricorni, circulus Arcticus, & circulus Antarcticus: Ij autem Sphærā diuidunt in duas portiones, quarum altera maior, altera minor est. Tropicus Cancrī, circulus est ad motum vniuersi Sole ad primam eius partem accedente, descriptus: diciturq; Solstitiū æstiuū, quoniam tunc fit Solis statio, non quòd stet, cui continuus est motus: sed stat in eo, quod ad nos vltra non accedit, conuertitq; se ad mediū cælum nobis absconditum, quòd quidē in æstate contingit. Tropicus suum nomen sortitur.

ἄπο τῆς τρεῖς, quod est conuersio, propter quod
Tropicus aestiuus nominatur, de quo Mar.
Manilius. lib. j. cap. vj.

Alter ad extremi decurrens sydera Cancrī
In quo consumit Phœbus, lucemq; moramq;
Tardaq; per longos circumfert lumina flexus,
Aestiuum medio nomen sibi sumit ab aestu.

Consimilirationi, Tropicus brumalis, aut
Hyemalis dicitur, describit enim Sol motu
vniuersi solstitium hyemale, quoniã Sol cum
primum salutauerit Capricornum, in eo stat
quod incipit se ad nos conuertere, hoc autem
in hyeme fit, de quo idem Manil. lib. j. cap. vj.

Proximus hunc ultra Brumalis nomine cingens:
Ultima designat fulgentia lumina Solis.

Horum circuloꝝ interuallum ab Æqua-
tore, est maxima Solis declinatio, quam (vt
sepe diximus) est triũ, & viginti partiũ, &
triginta

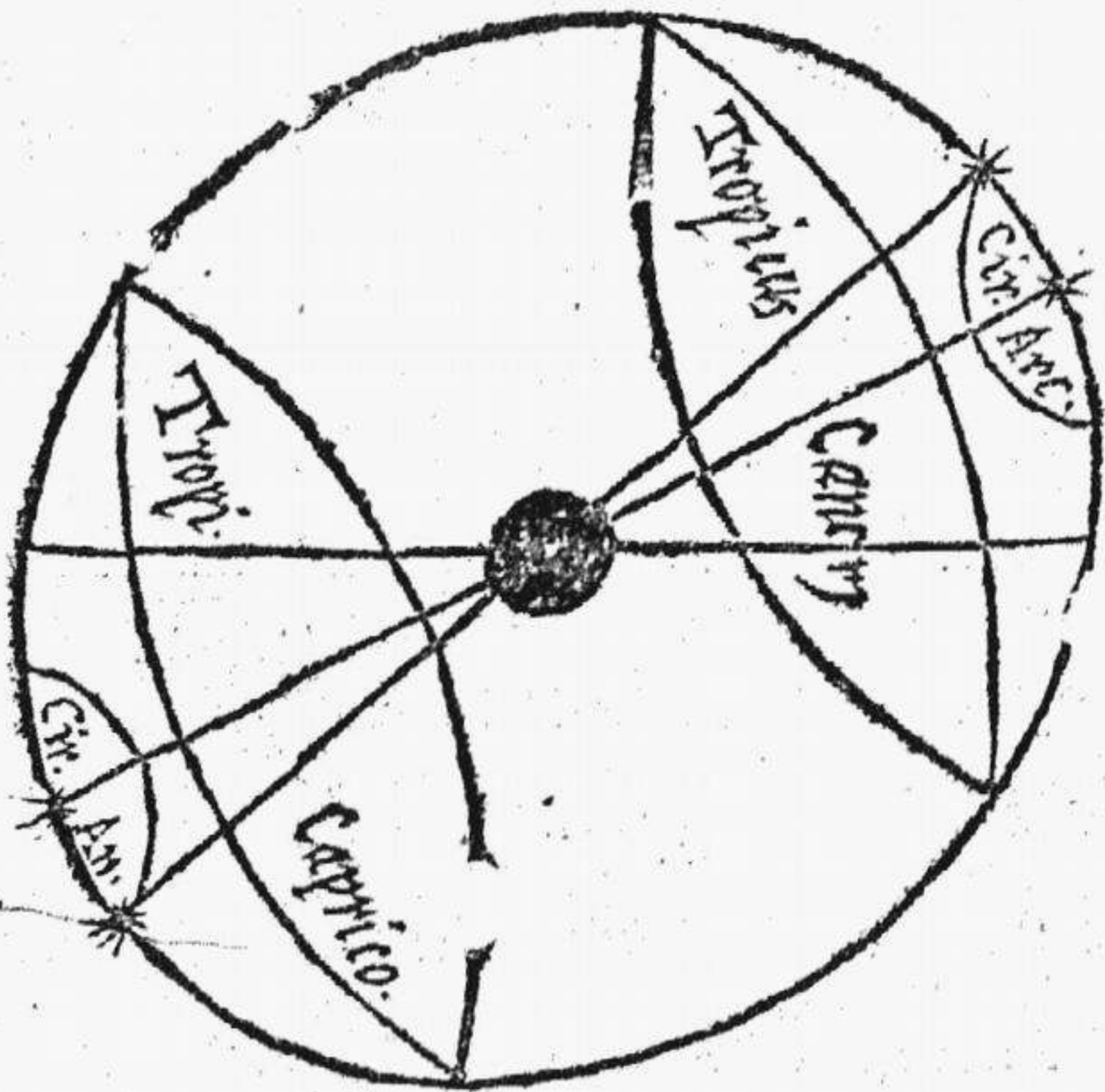
triginta ferè minuutorum. Circulus Arcticus est circulus minor, qui à Zodiaci Polis motu vniuersi describitur, diciturque Arcticus, quoniam ambit polum Arcticum, vel quia à polo Signiferi Arctico describitur. Circulus Antarcticus etiã est minor, diciturq; Antarcticus contra Arcticum positus. Ex his efficitur idem esse intervallum maximè declinationis Solis, & Poli Signiferi ad mundi Polum, quod perspicuum est ratione superius dicta: de his meminit etiam Marilius. lib. j. cap. vj. cum dicit;

Circulus ad Boream fulgentem sustinet Arcton,
 Sex que fugit solidas à cœli vertice partes:
 Vnus ab his superest extremo proximus axi,
 Circulus, Austrinas qui stringit, & obsidet Arcton,
 Hic quoq; Brumalem per partes quinque reliquit,
 Et quantum à nostro sublimis cardine gyros
 Distat ab aduerso, tantundem proximus illi.

D iij Schema

DE SPHAERA

Schema minorum circulorum.

De Zonis. Cap. VII.

Quatuor circuli, duo tropici, & Circulus Arcticus, & circulus Antarcticus cœlū in quinque zonas distinguunt. Zona est portio cœli inter duos Circulos minores intercepta.

Æquator Zonam non constituit, sed mediam diuidit, scilicet torridam: eadem etiam proportionem quinque Zone terram secant, quæ cœli

Zonis

Zonis subijciuntur, & has Cicero cingulos appellat. Id nemo exquisitius, neque doctius, neque paucioribus verbis descripsit, atq; Ovidius, is enim veterum Geographorum sententiam secutus est lib. j. Metamorph. cum dicit.

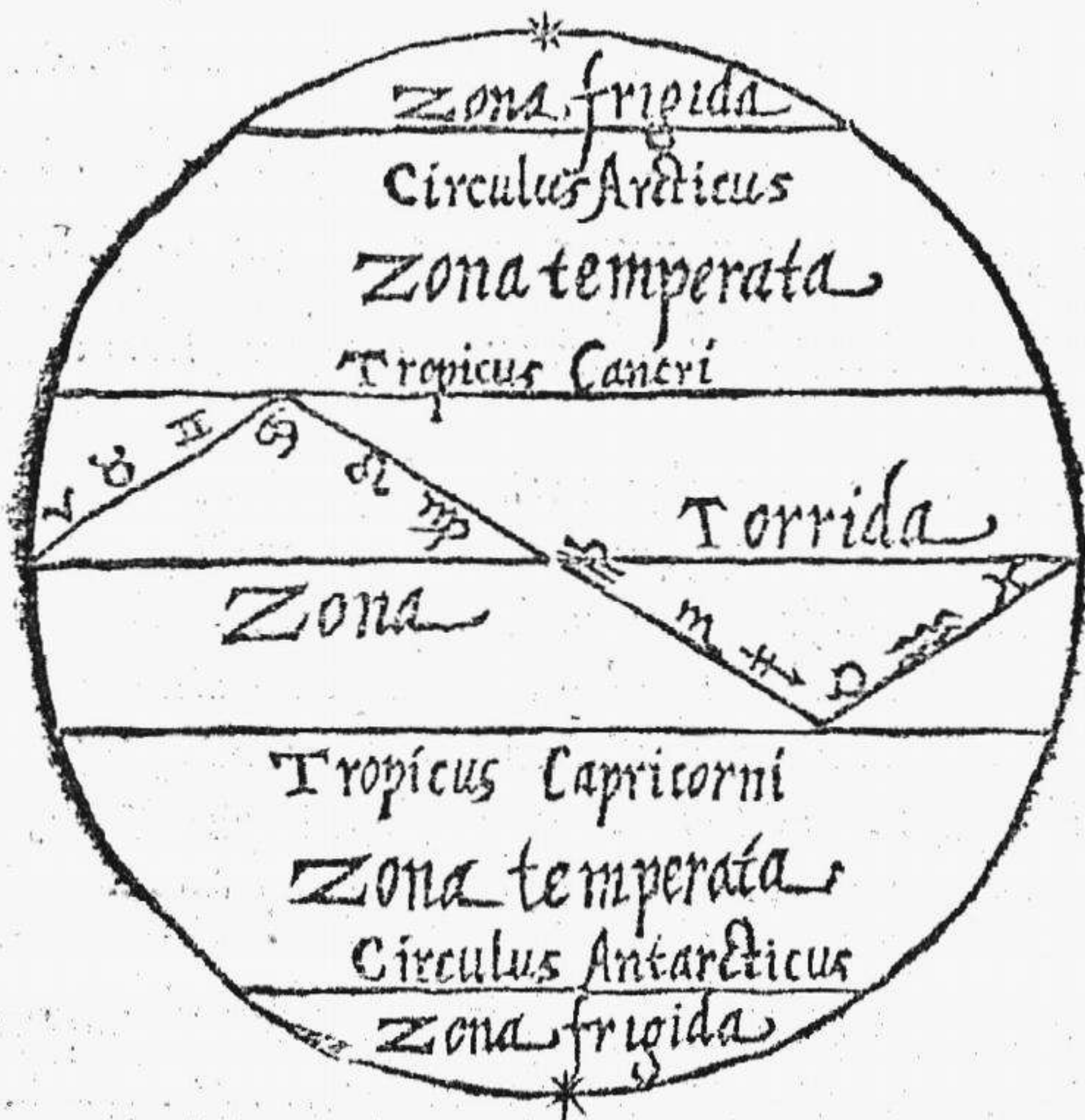
Vtq; duo dextra coelum, totidemq; sinistra.
 Parte secant Zonæ, quinta est ardentior illis,
 Sic onus inclusum numero distinxit eodem
 Cura Dei, totidemq; plagæ tellure premuntur:
 Quarum, quæ media est, non est habitabilis æstu:
 Nix tegit alta duas: totidem inter utranq; locavit,
 Temperiemq; dedit mixta cum frigore flamma.

Quarum, etsi Ovidius, alijq; quasdam incognitas, & inhabitabiles esse existimarunt: nostra ætate, omnes multorum solertia, pertinacique labore perquisitæ, habitabiles, pervicæque factæ sunt. Atq; hæ regiones illæ sunt, quæ glaciales nominantur. Harum itaq; intervallum si non es vsq; adeo ingenio hebes facile ex prædictis deprehendes.

D v Schema

DE SPHAERA

• Schema quinque Zonarum.

Sed ne quid intactum relinquatur, ut sit abundè satisfactū huic toti Circulorū questione, scias velim, circulos omnes, tum maiores, tum minores in trecentas, & sexaginta partes diuidi, quas antiqui gradus appellant.

De fabri

De fabricatione Sphæræ.

Cap. VIII.

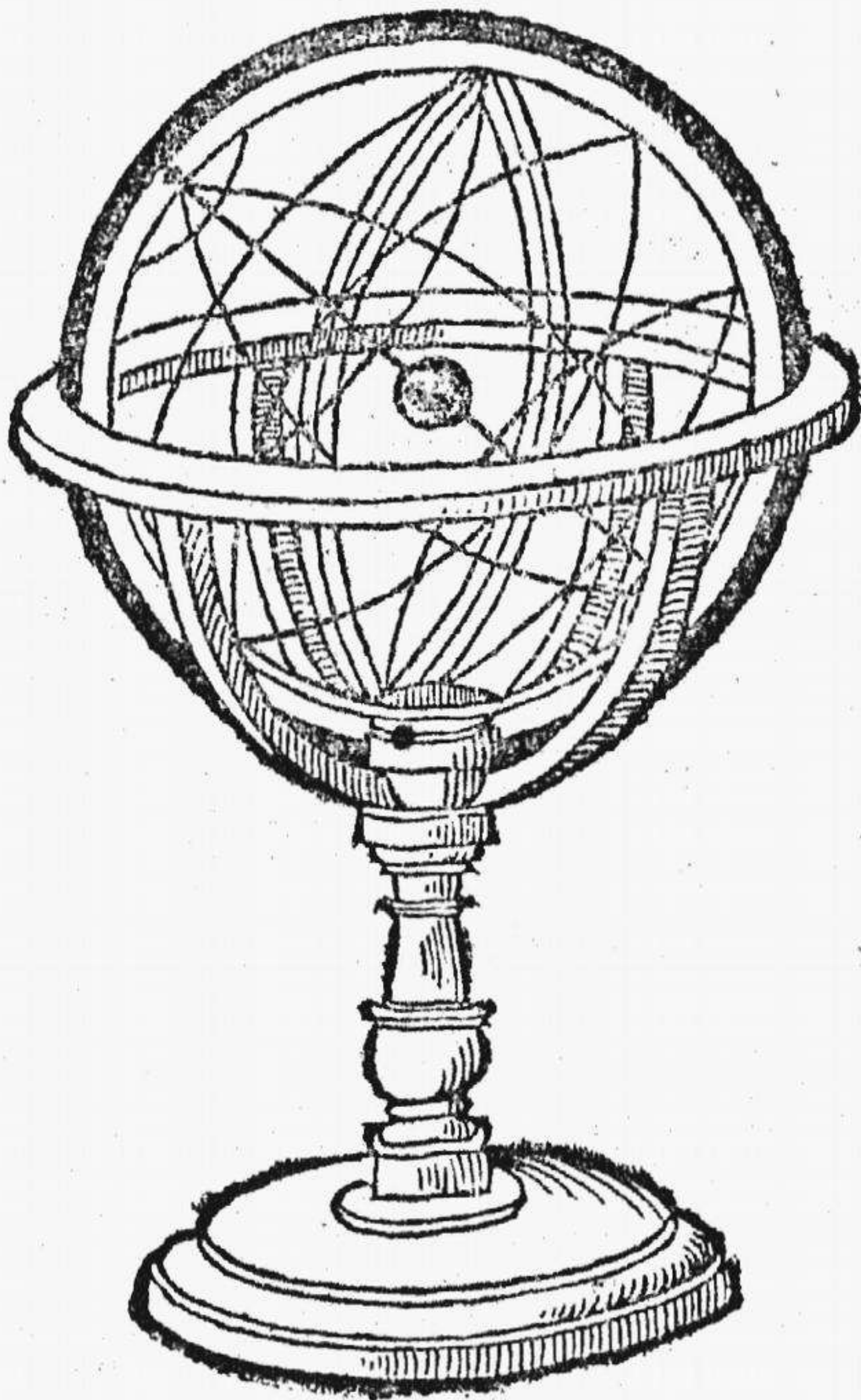
SI quis perfectam fabricationem Sphæræ,
 quæ ex materia constat, scire desiderat:
 construat duos Circulos, quos Coluros appella-
 bis, sic ritè rotundos, ad angulos rectos Sphæ-
 ræ sese interfecâtes, aptetq; axem, cuius ex-
 tremâ dicantur poli: tum etiam Æquatorem
 in medio situm ab utroq; polo æquè distantem:
 præterea duos tropicos ab Æquatore tribus,
 & viginti partibus cum dimidia ferè distan-
 tes, quæ maxima Solis declinatio est: Quid
 quod circulum Arcticum, & circulum An-
 tarcticum trium, & quadraginta partium in-
 teruallo à circulis tropicis ductos. Aptet etiam
 Sgniferum, ita obliquè collocatum, vt linea
 Ecliptica, aut via Solis per Æquatorē, & per
 circulos tropicos circūferatur, attingatq; ipsos
 coluros. Ad hæc frabricetur ligneus pes ab
 artifice cōformatus, in cuius parte extrema
 tres,

tres, vel quatuor circuli quadrantes sint affixi quibus Finientem affixum, ac planum collocare operæ precium erit. Sphæræ in hunc modum constructæ appone Circulū Meridianum integrum, affigeq; ipsi Finiēti & pedi Finientis, ut in hoc Schemate videre facile erit.

Nec tibi admirationi erit, si Sphæræ fabricationem apposuimus: vidimus enim hæcenus librum de Sphæra mundi Valentie interpretari quibusdam ridiculis Sphæris, quæ quidem quamvis globum illum superiorem referant, id est, circulorum constructionem. Situm tamē nullo modo explicant. Certò scio huiusmodi fabricationem minus fuisse animaduersam, quæ si animaduersa? quare obsecro neglecta? cum circulos omnes Globi cœlestis, ac cuiusuis habitationis sitū facile demonstrat? Quare hanc amplectere, si eorum perfectam cognitionem habere exoptas.

Schema

Schema fabricationis Sphæræ quæ
ex materia constat.

De Sche-

DE SPHAERA MVNDI

Liber tertius.

De ortu, & occasu signorum.

Cap. I.

Quoniam ortuū, & occasuū signorum, atq; stellarum cognitio maximè ad Astronomum spectat, eamq; variam esse, & inter Poetas, & inter Astronomos nemo inficiatur, operæ precium erit de his diffusè disputare. Poetae, signorum, stellarumq; ortus, & occasus, quosdam vocant Cosmicos, quosdā Acronichios, quosdam verò Heliacos. Cosmicus ortus qui Latinè mundanus dicitur, manè fit, supra nostrum Finiētem oriente Sole: signum enim seu stella qua cum Sol oritur, Cosmice oriri dicitur: stella ex aduerso constituta, aut signum aduersam (quod nostri oppositum vocāt) eo tēpore Cosmicè occidere dicitur, Ortus Acronychius, qui Latinè vespertinus dicitur, fit occi-

fit occidēte Sole : omnes enim stellas, vel signa
 Solis occasu supra nostrū Finientē tunc emer-
 gentia, Acronychiē oriuntur, quæ verò cum
 Sole, vel paulò post Solē, Acronychiē occidūt.
 Quo fit, vt Acronychie ascendētia, Cosmicè
 descēdere videātur, & cōtra. Heliacus ortus
 Latinè Solis ortus, multū differt à prioribus:
 cum enim Sol suo naturali motu trecētis sexa-
 ginta quinq; diebus, sex ferè horis suum cur-
 sum conficiēdo ad astra accedat, eaq; luce pri-
 uet, & etiam paulatim ab eis recedat, fit vt
 Solis accessu illa obscurentur, siue tegantur,
 quamobrem Heliacè occidere dicuntur, tunc
 enim Solis propinquitate impediuntur, neq; no-
 bis apparent, cum autē Sol ab eis recedit appa-
 rere incipiūt, tūc eadē astra dicūtur Heliacè
 oriri. Quo fit vt stellas, vel signa, quæ recessu
 Solis occidentem versus apparent, Heliacè
 orientur, quæ verò Solis accessu abscondū-
 tur, Heliacè occidant: quamuis hunc ortum
 melius

melius emersum cōsuetudo dixisset, & illum
 occultationem, potius quàm occasum. Hos
 ortus, & occasus, hoc proposito exemplo illu-
 strabimus. Cor Leonis stella est primæ ma-
 gnitudinis, nostra etate vigesimam tertiã par-
 tem, & vicesimum quintum minutum Leonis
 signi occupat, cuius intervallum ab Eclipti-
 ca est decem tantũ minorum, quod vtrinq;
 ex tabulis perspicuum est: circa septimum
 diem mensis Augusti, dum sol ad eã partem
 peruenit, hæc stella cum signo, oriente Sole,
 Cosmicè oritur, & vesperi cum Sole Acrony-
 chiè occidit, eiusque signum aduersum, idest,
 Aquarius occidit Cosmicè. Cum autem Sol
 limites Leonis salutauerit, quod fit circa me-
 dium mensis Iulij, eadem stella oriente Sole
 Heliacè occidit, tunc enim eo accedente ob-
 scuratur, & nobis absconditur: in principio
 Virginis occidente Sole Heliacè oritur, quia
 tunc eo recedente lucet stella, & nobis appa-
 rere inci-

vere incipit: Atqui Sol cū 23 partem signi
 Aquarij decurrit, quòd contingit in principio
 Februarij, eadē stella occidēte Sole Acrony-
 chie oritur, & Sole oriente occidit Cosmice:
 Hæc oīa cū hac tabella facillima fiunt.

Tabella ortus, & occasus Cosmici
 Acronychij & Heliaci

Martius	♃	September
Aprilis	♄	October
Maius	♅	November
Iunius	♆	December
Iulius	♇	Ianuarus
Augustus.	♈	Februarius
September	♉	Martius
October	♊	Aprilis
November	♋	Maius
December	♌	Iunius
Ianuarus	♍	Iulius
Februarius	♎	Augustus

Inde haud difficile erit col-
 liger ex ortus & occasus sig-
 norum Heliacos.

Oriente Sole, his mensibus signa a fronte posita, cum
 quavis stella ibi constituta, cosmice oriuntur, aduersa
 vero, cosmice occidunt.

Occidēte Sole his mensibus signa directe posita, cum
 quavis stella ibi constituta Acronychie oriuntur, ad-
 uersa vero Acronychie occidunt.

De ortu, & occasu signorum
Astronomorum opinione.

Cap. II.

Vetus consuetudo est inter Astronomos non solum signorum, & astrorum ortum, atq; obitum perscrutari, verumetiam quorūvis Signiferi arcuū, hoc vel solo nomine, quod signi, seu cuiusvis arcus ascensus, sit Æquatoris pars cum signo, vel dicto arcu supra Finientem sublata, quodq; descensus sit pars Æquatoris cum signo, vel arcu sub Finiente depressa. Hoc autem tripliciter contingit, Rectè, Obliquè, & Mediè: Signum illud ascendit rectè, cum quo plures triginta partibus Æquatoris ascendunt, seu cum quo maior Æquatoris arcus oritur. Obliquè, cū quo pauciores triginta partibus, vel cum quo minor Æquatoris arcus ascendit. Mediè verò illud signū oriri dicitur, cum quo æqualis pars, vel eiusdem portionis arcus Æquatoris emergit, eadem

git; eadem est cōsideratio de obitu, atq; descensu. Hos dupliciter cōsideramus, in Finiente recto, & in Finiente obliquo. At enim Aequator in utroque Finiente constanti, & simili motione decurrit, equali tempore & quales arcus ascendendo, descendēdoq; , quandoquidē mouetur super axe cuius extrema sunt poli mundi: secus est de Signifero circulo, eius enim partes dispares; & dissimiles oriuntur, & occidunt: hoc ideò fit quòd siue longior sit dies siue breuior alterū Signiferi medium emergit, alterum verò demergit: sed tamen diuersè in Finiente recto, ac in Finiente obliquo accidit. In Finiente recto, quadrātes Signiferi, à quatuor punctis inchoati, duobus æquinoctijs, totidēq; solstitijs & quales habēt ascēsus, partes verò intermediae dispares, & dissimiles: tēporibus scilicet disparibus, dispares, & dissimiles arcus ascendūt. Quilibet duo arcus eiusdē magnitudinis à quatuor cardinū quouis principio & quē

E ij distantes

*distantes æquabiliter oriuntur, & occidunt.
Quo fit, vt signa aduersa æquales habeant as-
census, & descensus, & hoc etiam docet Lu-
canus cùm dicit.*

*Non obliqua meant, nec Tauro rector exit
Scorpius, aut Aries donat sua tempora Libræ
Aut Astrea iubet lentos descendere Pisces,
Par Geminis chyron, & idem quod Carcinus ardens
Humidus Aegoceros, nec plus Leo tollitur vrna.*

*Ita fit, vt hoc ratiocinãdi genus sit ignauũ
& planè iners, a. & b. sunt duo arcus eius-
dem magnitudinis, eodẽ interuallo incipiunt
emergere, & maior pars emergit ex arcu. a.
quam ex arcu. b. citius igitur arcus. a. ex-
ortus est, id ipsum sequens tabella facilè de-
monstrat.*

Tabella

Tabella ortus, atq; obitus signorum
in Finiente recto.

Sig na.	ortus æ: q̄toris.					Tempus ortus.	occasus æq̄toris					Tēpus oc casus:
	G	M	H	M	2		G	M	H	M	2	
♈	27	54	1	51	36		27	54	1	51	36	
♉	29	54	1	59	36		29	54	1	59	36	
♊	32	12	2	8	48		32	12	2	8	48	
♋	32	12	2	8	48		32	12	2	8	48	
♌	29	54	1	59	36		29	54	1	59	36	
♍	27	54	1	51	36		27	54	1	51	36	
♎	27	54	1	51	36		27	54	1	51	36	
♏	29	54	1	59	36		29	54	1	59	36	
♐	32	12	2	8	48		32	12	2	8	48	
♑	32	12	2	8	48		32	12	2	8	48	
♒	29	54	1	59	36		29	54	1	59	36	
♓	27	54	1	51	36		27	54	1	51	36	

Itaq; signum in Finiente recto æquè ascen-
dit, atq; descendit, id est, quantum temporis
consumit in suo ortu, tantundem in suo obitu.
In Finiente autem obliquo duo solùm media

E iij Signiferi

Signiferi æquales habent ascensus, hæc scilicet, quæ à duobus punctis æquinoctijs inchoāt, partes verò intermediae suis ascensibus discrepant. quoniã quadrās ab æquinoctio verno ad solstitium obliquè emergit, sed quadrans à solstitio ad alterum æquinoctium ascendit rectè. At enim in hoc situ signa, quæ obliquè oriuntur, multò obliquius quàm in recto situ oriuntur, & quæ rectè, multò rectius. Quo fit, vt hoc medium mediè ascendere videatur, quantum enim est ascensus diminutio in altero Aequatoris quadrante, tantundem est ascensus accretio in reliquo, vt in hac tabella, videre facillimum erit.

Tabella

Tabella ortus, & occasus signorum in Finiente
obliquo ad elationem, atq; altitudinem
Valentia. 39. partium.

Sig na.	ortus æ: q̄toris.					Tempus ortus.	occasus æq̄toris					Tēpus oc casus.
	G	M	H	M	2		G	M	H	M	2	
♈	18	25	1	13	40		37	23	2	29	30	
♉	22	3	1	28	12		37	45	2	31	0	
♊	28	55	1	55	40		35	29	2	21	56	
♋	35	29	2	21	56		28	55	1	55	40	
♌	37	45	2	31	0		22	3	1	28	12	
♍	37	23	2	29	30		18	25	1	13	40	
♎	37	23	2	29	30		18	25	1	13	40	
♏	37	45	2	31	0		22	3	1	28	12	
♐	35	29	2	21	56		28	55	1	55	40	
♑	28	55	1	55	40		35	29	2	21	56	
♒	22	3	1	28	12		37	45	2	31	0	
♓	18	25	1	13	40		37	23	2	29	30	

Ex dictis perspicuū est, duos arcus ab a-
tero puncto æquinoctiorū æquè distantes æqui-
les habere ascensus, & descensus, vt Aries,
E iij & Pisces:

& pisces: Aquarius, cum Tauro, & reliqua.
 At signum rectè ascendens obliquè descendit,
 siue occidit, & contra: cui autem polus subli-
 mior, aut altior extiterit, huic Astra, vel signa
 obliquè ascendētia, obliquius ascendunt, signa
 rectè ascendētia rectius, vt hæc tabella alti-
 tudinis atq; elationis poli 44 cum elatione &
 altitudine 39 partium collata facilè docet.
 Perdifficilem hanc de ortu, & occasu signo-
 rum disputationē, hæ tres tabellæ, quas Ioan-
 nis Regij Mōtani Directorio duce cōstruxi-
 mus elucidiozem, atq; clariorē efficiunt: qua-
 re in scholasticorum commoditatem non sine
 aliquo labore consulto depinximus.

Tabella

Tabella ortus, & obitus signorum in obliquo
fitu ad elationem, atq; altitudinem
44 partium.

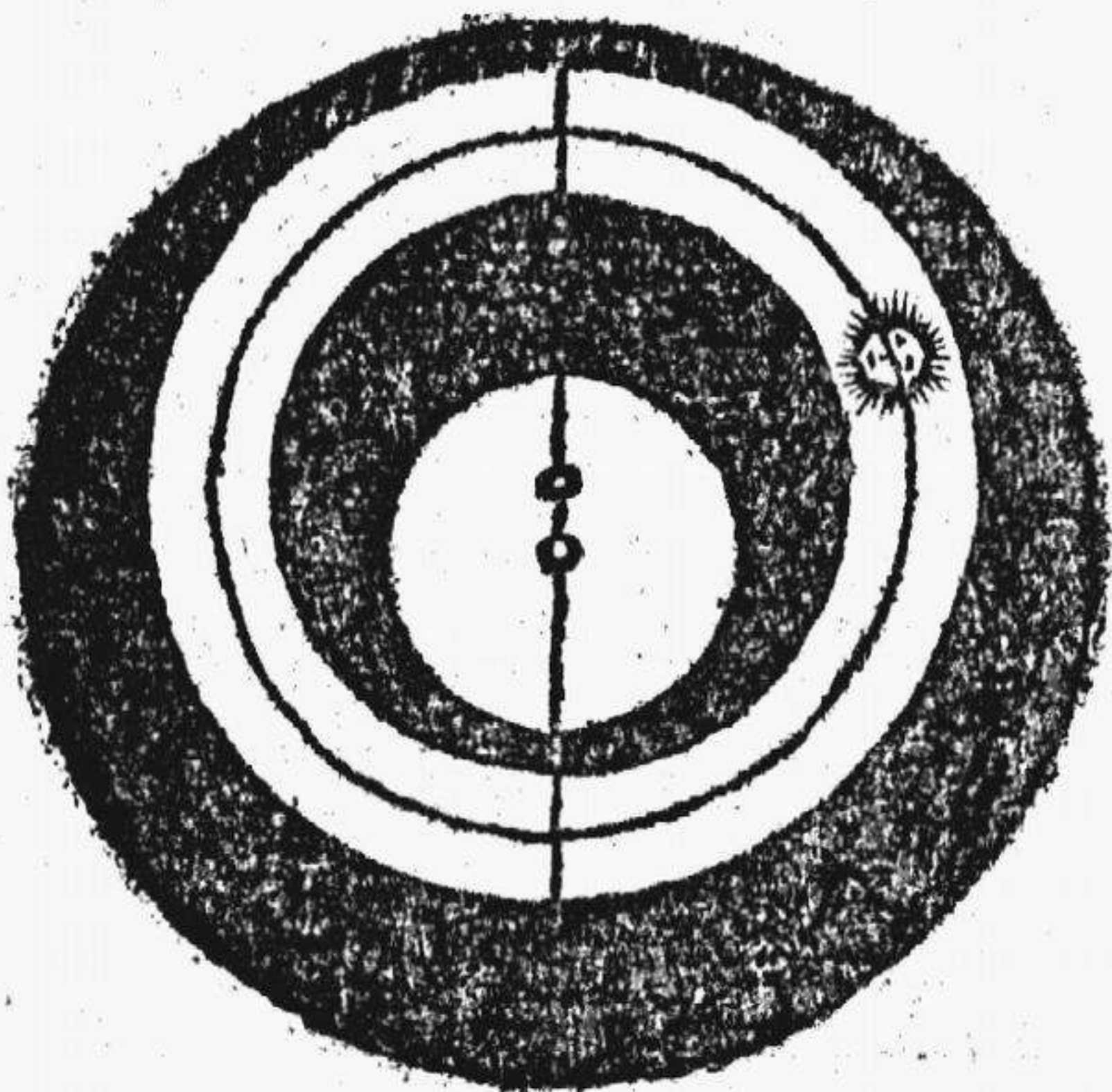
Sig- na.	ortus æ- q̄toris.					Tempus ortus.	Occasus æq̄toris.					Tempus occasus.
	G	M	H	M	2		G	M	H	M	2	
♈	16	34	1	6	16		39	14	2	36	56	
♉	20	25	1	21	40		39	23	2	37	32	
♊	28	11	1	52	44		36	13	2	24	52	
♋	36	13	2	24	52		28	11	1	52	44	
♌	39	23	2	37	32		20	25	1	21	40	
♍	39	14	2	36	56		16	34	1	6	16	
♎	39	14	2	36	56		16	34	1	6	16	
♏	39	23	2	37	32		20	25	1	21	40	
♐	36	13	2	24	52		28	11	1	52	44	
♑	28	11	1	52	44		36	13	2	24	52	
♒	20	25	1	21	40		39	23	2	37	32	
♓	16	34	1	6	16		39	14	2	36	56	

De die Naturali. Cap. III.

E T quia dierum, præcipua ratio discrimi-
nis est, signorum ascensus, atq; descen-
sus

Sus dispar, & dissimilis in utroq; Finiente, aptè congruenterque, eorum atq; horarum vicissitudines disputabimus, & quæ ipsius situs singulis dispositionibus accidere videntur explicabimus. Dierū igitur, alius est naturalis, alius artificiosus (quæ Artificialē Astronomi vocant) diē naturalem esse dicimus, tēpus, quo circulus Aequatoris semel circa terrā circumfertur, cū tanta Signiferi portione, quantā Sol motu naturali in contrariū vniuersi decurrit, hanc variā esse ex tabulis experimur. Ita fit, vt dies naturales triplici ratione inter se sint dispares, & dissimiles: id est, ob arcuū Signiferi ascensus, atq; descensus varietatem, & Solis centri differentiam (quam nostri eccentricitatem appellant) quæ motū inconstantem, variumq; circa centrū conficit, & si hæc varietas haud notandæ summæ esse videatur. Postremò ob Finientē obliquū, cuius varietas varios dies efficit, vt in sequēti capite dicetur.

Schema differentiaē centri Solis.

De die Artificioſo. Cap. IIII.

Cum Sol motu naturali ſingulis diebus
 partem unam minutis, interdum aliquos
 ſuperantibus, interdum deficientibus (vt ſæpe
 diximus) decurrat. fit, vt motu vniuerſi, pery-
 phærias lineas, ſiue Spyras (quas antiqui cir-
 culos parallelos improprio nomine vocāt) de-
 ſcribat: hæ ſunt centum, & octaginta due cū
 dimidia, & vna ferè octava, ab initio Capri-
 corni

corni ad vltimam partem Geminorum, totidemq; à principio Cancrì ad vltimã Sagittarij partem, quæ aptè dierum, & noctium artificiosarum arcus nominatur. Itaq; arcus supra Finientem dierum arcus, sub Finiente verò, sunt noctium arcus. In recto igitur situ, cum ductus Finientis sit per ipsos polos, in quocunq; signo Sol consistat, isti arcus in partes æquales distribuuntur. Hinc efficitur dies noctibus sub Aequatore esse semper æquales. At Finiens obliquus, etsi æquatorẽ in duo media diuidit, Soleq; in principio Arietis, & Libræ consistente, arcũ diei cum arcu noctis parem facit: cum sit citra polum, ipse q; nobis semper appareat, præfatos alios arcus in portiones dispares, & dissimiles distribuit: ita, vt diei arcus ab Ariete ad Cancrum maiores esse, quàm arcus noctis experientia doceat: tantoque plus maiores, quantò mundi polus sublimior supra Finientem extiterit, & Sol ab Aequa-

ab Aequatore remotius: à Cancro ad finem Virginis, etsi dies fiunt breuiore, sunt tamen suis noctibus longiores. Sole autem à principio Libræ ad finem Piscium progrediēte, contra accidit. Sunt enim diei arcus, arcubus noctis, ita sibi mutuo respondentes, vt in partibus Signiferi ab Aequatoris circulo æquabiliter distantibus, dierum, atq; noctium in eodem Finiente eadem accidant vicissitudines. In ijs autem signiferi partibus, quæ ab ipso circulo æquali distant interuallo, dies æstiu tanto sunt brumalibus longiores, quanto noctes noctibus breuiore, ea tamen lege, vt quantus fuerit dies ex vno arcu, tāta sit & nox ex altero, & contra: de quibus Marcus Manilius lib. iij. cap. ix.

Vna dies toto Cancri longissima signo,
Cui nox æqualis Capricorni sydere fertur.

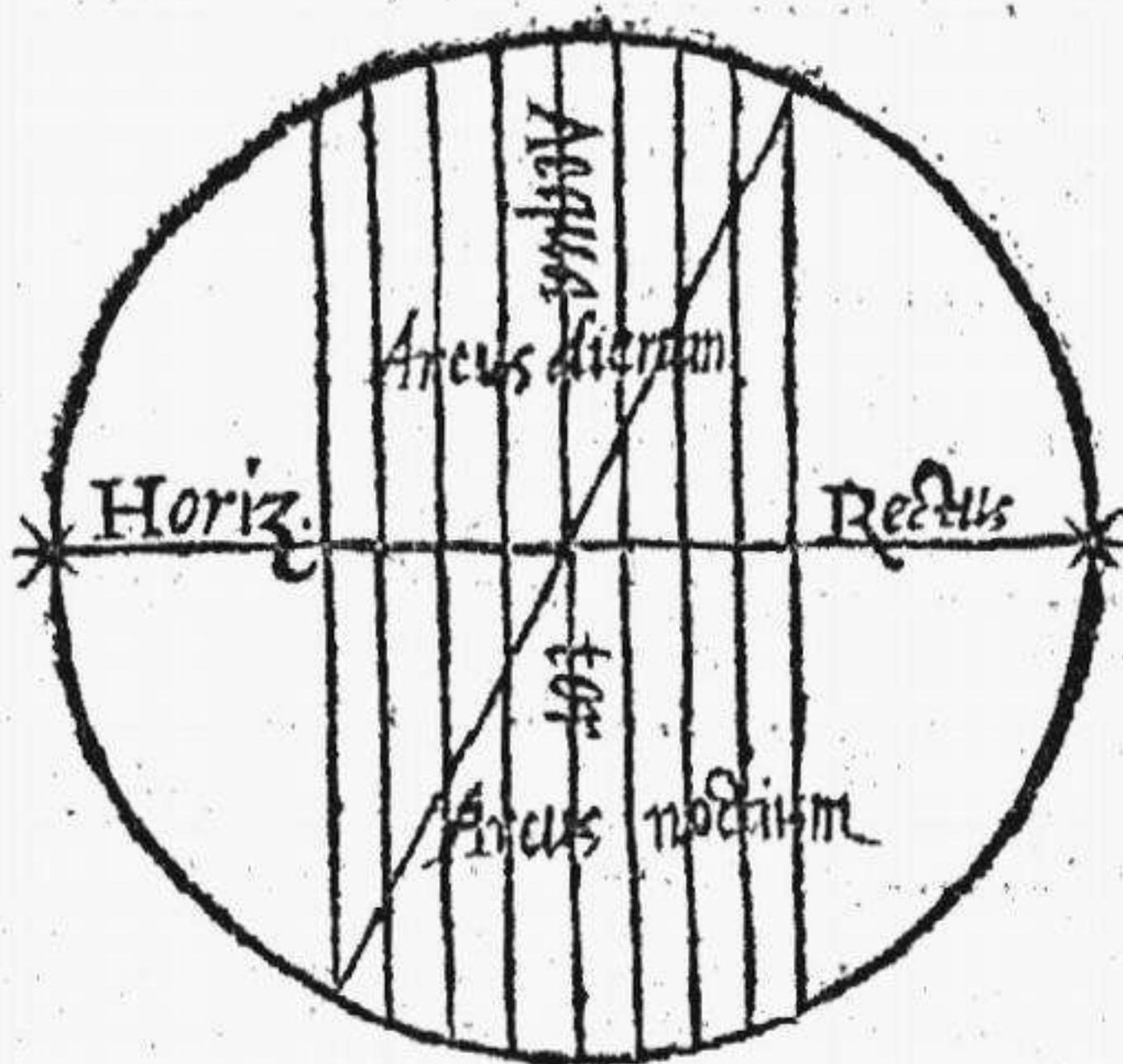
Ex prædictis perspicuum est, mediū Signiferi circulum rectè ascendere: nempe à Cancro ad Sagittarium, reliquum verò obliquè:
testis

DE SPHAERA

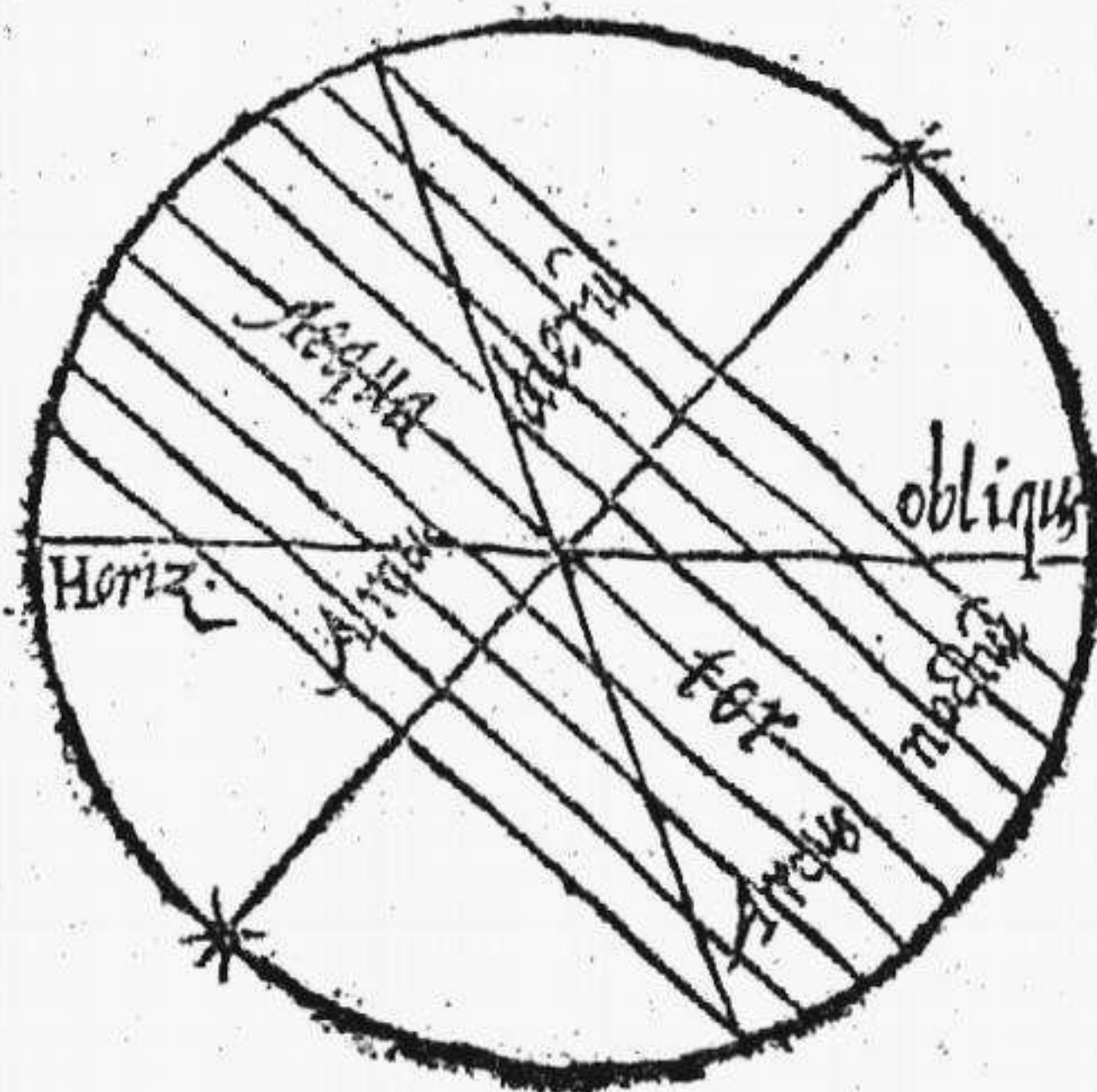
testis est Ovidius in Fastis,

Recta meant obliquè cadunt à sydere Cancrì
Donec finitur Chyron: sed cætera signa
Nascuntur prono, descendunt tramite recto.

Schema arcuū dierū, & noctiū in Finiēte recto:

Schema aliud in Finiente obliquo:

De horis æqualibus, & inæqualibus
(sic enim eas vocant Astrologi.)

Cap. V.

Consequens est, vt de partibus temporis,
quæ horæ vulgò nominantur, disseramus.
Horarum igitur, aliæ æquales, aliæ dispares.
Hora æqualis, quæ & naturalis dicitur, est
diei naturalis vicesima quarta pars, id est,
interuallum, quo quindecim partes Æqua-
toris supra Finientē emergunt, ob idq; Æqua-
toris hora propriè nominatur: dicitur etiam
horologij hora, eò quòd arte horologiorū eas
cognoscimus. Harum autem singulæ in sexa-
genas particulas diuiduntur, quæ minuta ho-
ræ vocantur: minutum etiam dices eadem
sexagena distributione constare, cuius sin-
gulæ fractiones secunda horæ dicuntur: se-
cundum eadem sexagena diuisione con-
stat, cuius singulæ partes, tertia horæ dicun-
tur, & reliqua. Hora (quæ ab Astrologis
inæqualis

*inæqualis dicitur) quæ etiam est, & tempo-
 raria, duodecima pars diei, seu noctis artifi-
 ciosæ esse dicitur, quantumuis dies, aut nox
 longior seu breuior sit, id est tempus, quo quin-
 decim Signiferi partes supra Finientem ascen-
 dunt: hoc ideo fit, quia siue longa sit dies siue
 breuis, sex signa ascendunt, sex vero descen-
 dunt. Constat igitur Finientis varietate, &
 Solis in Signifero mutatione diuersos inter se
 dies fieri, idq; tanto magis, quãto mundi polus
 altior, atque sublimior extiterit, & Sol ab
 Æquatore remotiùs, hosq; in principio Arie-
 tis, & Libræ æquales esse. Astrologi autem
 has horas dispares, horas Planetarũ vocant:
 quippe Planeta, sua quaq; hora regnum, siue
 dominiũ sibi ascribit. Nam die Dominica ho-
 ra prima regnat Sol, deinde Venus, insuper
 Mercurius, præterea Luna, & sic de cæteris.
 Eodẽ die prima hora noctis imperat Iupiter,
 dein Mars, vt in ijs tabellis facilè declaratur.*

Tabella

Tabella horarum dissimilium, quibus Sol, Luna, & quinque errantes suo ordine in die imperant.

Horæ diei Planetarum.												
Dies.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Domi.	☉	♀	♁	☽	♄	♃	♂	☉	♀	♁	☽	♄
Luna.	☽	♄	♃	♂	☉	♀	♁	☽	♄	♃	♂	☉
Martis.	♂	☉	♀	♁	☽	♄	♃	♂	☉	♀	♁	☽
Mercu.	♁	☽	♄	♃	♂	☉	♀	♁	☽	♄	♃	♂
Iouis.	♃	♂	☉	♀	♁	☽	♄	♃	♂	☉	♀	♁
Vene.	♀	♁	☽	♄	♃	♂	☉	♀	♁	☽	♄	♃
Sabba.	♄	♃	♂	☉	♀	♁	☽	♄	♃	♂	☉	♀

Tabella horarum dissimilium, quibus Sol, Luna, & quinque errantes suo ordine in nocte imperant.

Horæ Planetarum noctis.												
Nox.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Domi.	♃	♂	☉	♀	♁	☽	♄	♃	♂	☉	♀	♁
Luna.	♀	♁	☽	♄	♃	♂	☉	♀	♁	☽	♄	♃
Martis.	♄	♃	♂	☉	♀	♁	☽	♄	♃	♂	☉	♀
Mercu.	☉	♀	♁	☽	♄	♃	♂	☉	♀	♁	☽	♄
Iouis.	☽	♄	♃	♂	☉	♀	♁	☽	♄	♃	♂	☉
Vene.	♂	☉	♀	♁	☽	♄	♃	♂	☉	♀	♁	☽
Sabba.	♁	☽	♄	♃	♂	☉	♀	♁	☽	♄	♃	♂

Et ita fit.

Ita fit, vt horæ non immeritò impares, & varie dicantur, cùm interdum earum ratio sit quinquaginta minutorum, interdum sexaginta, interdum verò septuaginta: prout dies longior, siue breuior, aut æqualis est nocti. Id etiam videre poteris in hac sequenti tabella, ex qua horæ diurnæ, siue nocturnæ summa dissimilis elicitur.

Tabella, quæ summam horæ Solis, Lunæ, & quinque errantium, differentiamque ab Aequatoris hora demonstrat.

Dies artifi.) longior.		Horæ dispares seu Planetariæ.							
Horæ.		Diurnæ.				Nocturnæ.			
H.	M.	H.	M.	z		H	M	z	
12	0	1	0	0		1	0	0	
12	10	1	0	50		0	59	10	
12	20	1	1	40		0	58	20	
12	30	1	2	30		0	57	30	

Residuum

Residuum Tabellæ.

H.	M.	H.	M.	2	H.	M.	2
12	40	I	3	20	0	56	40
12	50	I	4	10	0	55	50
13	0	I	5	0	0	55	0
14	0	I	10	0	0	50	0
15	0	I	15	0	0	45	0
16	0	I	20	0	0	40	0
17	0	I	25	0	0	35	0
18	0	I	30	0	0	30	0
19	0	I	35	0	0	25	0
20	0	I	40	0	0	20	0
21	0	I	45	0	0	15	0
22	0	I	50	0	0	10	0
23	0	I	55	0	0	5	0
24	0	2	0	0	0	0	0
Nox longior.	Ho. Nocturnæ.		Ho. Diurnæ.				
	Radix		In hora.				

Si horas Solis, Lunæ, & quinque errantium dissimiles reperire voles, arcum diurnum

E ij partieris

partieris per duodecim, & in numero distribu-
to (quem Arithmetici quotientē vocant) pro-
ueniet radix in hora, siue hora dissimilis diur-
na, vni ex Sole, Luna, vel quinque stellis, quæ
errare dicuntur, assignanda. Pari ratione, si
nocturnum tempus duodenario diuiseris, ve-
luti Arithmetica exigit disciplina, horarum
noctis interuallum conficietur, id est quantum
temporis, quæq; harum stellarū sibi ascribat.

De diuersis Sphæræ sitibus.

Cap. VI.

Habitantibus sub Æquinoctiali, Sole ca-
put Arietis, & Libræ salutante, duæ
sunt æstates, tunc enim illis sunt duo alta Sol-
stitia, & eius ductus in vertice bis in anno esse
dicitur. Ita fit, vt Æquatorem circulum alti
Solstitij Lucanus appellet, cūm dicit lib. ix.

Deprehensum est hunc esse locum, quo circulus alti
Solstitij, medium signorum percutit orbem.

Dua

Due sunt Hyemes Sole Capricornum, & Cancrū ingrediente: non quòd verè sint Hyemes, quibus continuus est maximus calor, sed quoniam Sol ab eis longius recedit. De his autem dicit Alfraganus, differentia sexta, fuit ibidem æstas, & hyems eiusdem temperationis, in hoc quidem situ dies, noctesq; sunt duodecim horarū equaliū, quālibet Eclipticæ partē Sol progrediatur: quo fit, vt horæ æquales horis disparibus æquētur. Incolis inter Æquatorem, & tropicum æstiuum duæ æstates, & duæ hyemes contingunt: cū Sol in partibus à capite Cancrī æquabiliter distantibus collocatus fuerit: ibiq; per eorum verticem bis etiam in anno comitat. Habitantibus verò sub tropico Cancrī, Solis ductus est tantum semel in vertice, cum per initium Cancrī ducitur. At situs quem nos incolimus, est sub singulo inter circulum Cancrī, & circulum Arcticum constituto, sub quo Sol nunquam decurrit, neque

vnquam ad verticem accedit, diesq; noctibus
 longiores euadunt, & contra: tantoq; longio-
 res, quanto polus altior, & sublimior extite-
 rit, & Sol ab Æquatore remotius (vt supra
 iam admonuimus.) Sub ea nanq; poli elatione
 & altitudine, qua Signiferi polus illorum est
 vertex (quod accidit his, quorū mundi polus
 ad sexagesimā sextam partē cū dimidia ef-
 fertur) via Solis, siue Ecliptica quādoq; illorū
 est finiens: sed cū cælum motu vniuersi in
 perpetuum circumferatur, cōtinuò fit, vt Signi-
 ferum circulū in duas partes æquales diuidat:
 vnde constat, alterum Signiferi mediū nullo
 puncto temporis intermisso supra Finientem
 emergere, alterum verò demergere, quando-
 quidem sunt maiores circuli: quod in Sphæra,
 quæ ex materia fabricatur perspicuum est:
 cū autem his Sol Cancris capitis locum occu-
 pauerit, integrū diem sine nocte: in Capricor-
 no, noctem integrā sine die esse necessum est.
 In cæteris

In cæteris tamen altitudinibus prodatis Eclipticæ portionibus, fit continua dierum sine nocte, atq; noctium sine luce successio, si enim Eclipticæ portio ex duabus partibus constat, altera scilicet Cancræ, altera Geminorum, duos dies integros sine tenebris, & in aduersis duas noctes integras, sine luce efficit, & reliqua. Vbi demum polus nonaginta partium elatione, atq; altitudine constiterit, & directo ad nos spectauerit, quandiu Sol à principio Arietis ad finem Virginis peragrauerit, tam diu Solis lux sine aliqua noctis obscuritate perpetuabitur, Sole à Libra ad Pisces decurrente nox continua sine luce accidere videbitur. Hinc efficitur integrum annum, vnum diem naturalem non immeritò ab his nominari. Hæc omnia sequens Tabella facile declarat.

F. iij. Tabella

DE SPHERA

Tabella dierum naturalium sine nocte,
& noctium sine luce, prodatis
Signiferi partibus.

Poli Ela tio.	Arcus zodia ci semper apparens.		Numerus dierum sine tenebris.		
G	G	M	D	H	M
67	22	52	24	1	40
68	40	0	42	2	25
69	52	0	54	16	48
70	61	26	64	15	12
71	70	26	74	0	0
72	78	22	82	6	39
73	84	56	89	4	58
74	92	12	96	17	0
75	96	20	104	1	4
76	105	16	110	7	27
77	111	20	116	14	22
78	117	6	122	17	6
79	122	46	127	9	55
80	128	22	134	4	58
81	133	50	139	31	36
82	139	6	145	6	43

Residuum

Residuum Tabellæ.

G	G	M	D	H	M
83	144	22	151	2	6
84	149	36	156	3	3
85	154	42	161	5	23
86	159	50	165	7	11
87	164	52	167	15	12
88	169	58	172	19	12
89	174	58	176	5	55
90	180	0	182	14	54
Poli alti- tudo.	Arcus Zodia- ci sub finiente depressus.		Numerus noctiū fine luce.		

Subductio rationis superioris tabellæ, ob ipsius solis motionem dissimilem, nimis sanè laboriosa est: cum ad eius exactam rationem continuata fractio in infinitū exigatur. quod rectè noueris, si Arithmeticam disciplinam didiceris, sed quoniã ad sexti capitis expositionem huiusmodi ratio minus requiratur,

F v crasso

crasso quodam modo apposuimus, & si crassiori in quodam opusculo conspeximus.

De ratione Climatorum.

Cap. VII.

Clima Graece, quòd Latinè quasi singulus à Cicerone appellatur. Geographi, & Astrorum periti sic definiunt. Clima est spatium terræ inter duos parallelos comprehensum, in quo medium horæ diei artificiosi variari, sensu percipitur. Atq; ita Clima dicitur, à cuius initio ad finem prolixior dies semihora, aut superatur aut deficit. Quanto enim Clima propius ad polum accedit, tanto dies prolixi prolixiores fiunt. Porrò qui de ratione Climatorum aliquid posteris tradiderunt: cum circa hominum habitationes esset eis certa meta constituta, præceptionem nobis dederunt, cum ab initio tum à fine aberrantes. Climatorum namq; sine vlla dubitatione ab ultimo parallelo denominari debent, ubi partim diei semihoræ

semihoræ, partim vnius, partim duarum discrimen est. Erunt itaq; Climata vnde viginti, quorum duodecim ad semihoram mutatur horologium, reliquorum autem, tum ad vnatum tum ad duas est variatio. Primum igitur Clima, per Sinũ Aulicũ est, cuius intercapedo ab Æquatore, siue altitudo poli est octo partium & viginti minutorum, prolixior eius dies est, duodecim horarum cum dimidia. Secundũ per Meroen esse dicimus, cuius elatio est sexdecim partium & viginti septem minutorum: longior dies est terdecim horarũ. Tertium Clima, per Syenem, habetq; altitudinem trium & viginti partium, & quinquaginta vnius minutorum: maximus eius dies est terdecim horarum cum dimidia. Quartum per inferiora Ægypti est, eius elatio triginta partium, duorum & viginti minutorum computata est: eius dies quo Sol ad Cancrum accedit quatuordecim horarum est.

Quintum

Quintum Clima per Rhodum est, & triginta sex partium altitudinis: dies quo Sol æstiuū solstitium attingit quatuordecim horarū cum dimidia est. Sextum Clima, quod nos habitamus, quintum secundum alios, per Hellespontum est, & illud Io. de sacro Bosco dia Romes vocat: eius elatio atq; altitudo est quadraginta partium, & quinquaginta sex minorum: dies longior quindecim horarum est. Septimum est per medium Pontū Euxinum, habens latitudinem quadragintaquinque partium: dies longior quindecim horarum, trigintaque minorum est. Octauum Clima per Boristhenis ostia est, elatio atq; altitudo eius quadraginta est octo partiū, & triginta duorum minorum: Prolixior dies est sexdecim horarum. Nonum Clima per Agrippinam Coloniam esse dicitur, habens latitudinem vnus, & quinquaginta partium, trigintaque minorum: dies quo Sol Cancrū ingreditur, sexdecim

sexdecim horarum est, cum dimidia. Decimum Clima per Tanais ostia eius ab Aequatore intervallum quatuor, & quinquaginta partium est, maximus eius dies decem & septem horarum inuenitur. Undecimum Clima per mediam Britanniam computatum est, latitudinem sex & quinquaginta partium habet: dies longior decem, & septem horarum, & triginta minorum esse dicitur. Duodecimum Clima per Australes partes Hyberinae esse recensiores Geographi asserunt, cuius elatio, atq; altitudo octo & quinquaginta partium est: dies autem maior est duodeviginti horarum. Decimum tertium Clima est per septentrionalia Hyberinae, elatio atq; altitudo est sexaginta partium: dies maximus undeviginti horarum est. Decimum quartum Clima per Thulen est, cuius latitudo sexaginta duorum graduum: diesq; maior viginti horarum est. Decimum quintum Clima per

extrema

extrema Scythiæ est: latitudinem sexaginta
 quinque partium: diemque maiorem duarum
 & viginti horarum esse illius habitationis in-
 colæ experti sunt. Decimum sextum, per
 Gothiam est, cuius polus sexaginta sex par-
 tibus cum dimidia effertur, & sunt qui habi-
 tant sub circulo Arctico, quibus maior dies
 est quatuor & viginti horarum. Decimum
 septimum Clima, per mediam Islandiam esse
 legimus, cuius elatio atque altitudo, unde sep-
 tuaginta partium est: dies eius continuus sine
 nocte duorum mensium in anno est. Duo-
 deagesimum Clima, per mare Glaciale est,
 habetque elationem, & altitudinem septuagin-
 ta octo partium, viginti que minutorum: eius
 dies longior quatuor mensium est. Unde-
 gesimum, & ultimum Clima est ad polum
 usque, cuius ab Æquatore intervallum est
 nonaginta partium: & eius maximus dies
 est sex mensium (vti superius commemora-
 uimus

uimus.) Climatū latitudo ab *Æquatore* ad
 polum, longitudo autem ab oriente in occiden-
 tem, aut ab occidente in orientem metienda
 est. Quo fit, ut quanto Clima ad ipsum po-
 lum propius accesserit, tanto breuius effici-
 tur, propter ipsius Globi angustiam. Verū
 ut hīc Climata descripta sunt, in antipo-
 dibus constitui possunt. Atq; ita pla-
 cuit Deo optimo Maximo, qui cum
 vnigenito, & paracleto viuit,
 & regnat in secula secu-
 lorum. Amen.

☉ COELI DOMICILIA

lia ad integras Signiferi partes,
facile erigere.

Hora proposita, qua Coelestia domicilia sunt erigenda, Solis locū ex Ephemeride siue diario diligenter examinabis, quē in Tabulis coelestium domiciliorum ad altitudinem, atq; elationem Valentiae fabricatis sub signo, quod Sol occupauerit, in columna secunda reperies, horasq; cum minutis sinistrorsum annotatas, horis tibi propositis addito, & productū ubi-
cunq; in ipsis tabulis partem, & gradum domus decimae, undecimae horoscopi, & trium reliquarum indicabit: reliquas perinde sex domos, ex signis aduersis collocabis. Sed tamen id summè aduertendum est, pro quibusuis sex horis, vnum minutum minutis horae addendum esse, quod si hora proposita,
G qua

qua caelestia domicilia erigere contendis sit
meridiana, Gradus Solis sub decima domo
reperitus in culmine caeli, dein gradus eregio-
ne notati sigillatim in reliquis domicilijs col-
locentur, qui etiam domos aduersas facile
indicabunt. Sed si exactius Schema cae-
leste ad partes, & minuta erigere
conaberis, consule tabulas di-
rectorias doctissimi Ioan.

Regij Montani, qui-
bus facillime hu-
iusmodi Sche-
mata con-
ficies.

TABVLAE COELESTIVM
 domiciliorum, ad latitudinem 39
 Graduum Valentia.

Sol in ♈

Domus.	10	11	12	1	2	3
Tempus.	♈	♈	♈	♈	♈	♈
H. M	G	G	G	G	G	G
0	0	8	18	18	10	2
0	4	1	9	19	11	3
0	7	2	10	20	12	4
0	11	3	11	20	13	5
0	15	4	12	21	13	6
0	18	5	14	21	14	6
0	22	6	15	23	15	7
0	26	7	16	23	16	8
0	29	8	17	24	16	9
0	33	9	18	24	17	10
0	37	10	19	25	18	11
0	40	11	20	26	19	12
0	44	12	21	27	20	12
0	48	13	22	♈	20	13

G 4

Tabulæ cœlestium domiciliorum.

Sol in γ

Domus.	10	11	12	1	2	3
Tempus.	γ	δ	ϵ	ϵ	ζ	η
H. M	G	G	G	G	G	G.
O 51	14	23	1	28	21	14
O 55	15	24	2	29	22	15
O 59	16	25	2	ζ	22	16
I 3	17	26	3	1	23	17
I 6	18	27	4	2	24	18
I 10	19	28	5	2	25	18
I 14	20	29	6	3	25	19
I 18	21	ζ	6	4	26	20
I 21	22	1	7	4	27	21
I 25	23	2	8	5	28	22
I 29	24	3	9	6	29	23
I 33	25	4	10	7	29	24
I 36	26	5	11	7	η	25
I 40	27	6	12	8	1	25
I 44	28	7	12	9	2	26
I 48	29	8	13	10	2	27
I 52	30	9	14	10	3	28

Ad latitudinem 39. Gra. Valentia.

Sol in 8

Domus.	10	11	12	1	2	3
Tempus	8	II	III	IV	V	VI
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.
I 52	0	9	14	10	3	28
I 55	1	10	15	11	4	29
I 59	2	11	16	12	5	30
2 3	3	12	17	12	6	1
2 7	4	13	17	13	6	2
2 11	5	13	18	14	7	3
2 15	6	14	19	15	8	3
2 19	7	15	20	16	9	4
2 22	8	16	20	16	10	5
2 26	9	17	21	17	10	6
2 30	10	18	22	18	11	7
2 34	11	19	23	19	12	8
2 38	12	20	24	20	13	9
2 42	13	21	24	20	14	10

G ij

Tabule cœlestium domiciliorum.

Sol in γ

Domus.	10	11	12	1	2	3	
Tempus.	γ	II	☉	♋	♌	♍	
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.	
2	46	14	22	25	21	15	11
2	50	15	23	26	22	15	12
2	54	16	24	27	23	16	12
2	58	17	25	28	24	17	13
3	2	18	26	29	24	18	14
3	6	19	27	♋	25	19	15
3	10	20	28	0	26	20	16
3	14	21	29	1	27	20	17
3	18	22	☉	2	28	21	18
3	22	23	0	3	28	22	19
3	27	24	1	4	29	23	20
3	31	25	2	4	♌	24	21
3	35	26	3	5	1	25	22
3	39	27	4	6	2	26	23
3	43	28	5	7	2	27	24
3	47	29	6	8	3	27	25
3	51	30	7	9	4	28	26

Ad latitudinem 39. Gra. Valentiz.

Sol iii ii

Domus.	IO	II	12	I	2	3
Tempus	ii	69	8	112	112	12
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G
3 51	0	7	9	4	28	26
3 55	I	8	10	5	29	27
4 0	2	9	11	6	12	28
4 4	3	10	11	7	I	28
4 8	4	11	12	8	2	29
4 12	5	12	13	8	3	m
4 16	6	13	14	9	3	1
4 21	7	14	15	10	4	2
4 26	8	15	15	11	5	3
4 29	9	16	16	12	6	4
4 33	10	17	17	13	7	5
4 38	11	18	18	13	8	6
4 42	12	18	19	14	9	7
4 46	13	19	20	15	10	8
4 51	14	20	21	16	11	9
4 55	15	21	22	17	11	10

G iij

Tabule cœlestium domiciliorum.

Sol in ♀

Domus.	10	11	12	1	2	3
Tempus.	♀	♄	♃	♁	♂	♆
H. M.	G	G.	G.	G.	G.	G.
4 59	16	22	22	18	12	11
5 3	17	23	23	19	13	12
5 8	18	24	24	20	14	13
5 12	19	25	25	20	15	14
5 16	20	26	26	21	16	15
5 21	21	27	27	22	17	16
5 25	22	28	28	23	18	17
5 29	23	29	29	24	19	18
5 34	24	♃	♁	25	20	19
5 38	25	♄	♄	25	20	20
5 43	26	2	♄	26	21	21
5 47	27	3	2	27	22	22
5 51	28	3	3	28	23	22
5 56	29	5	4	29	24	23
6 0	30	6	5	30	25	24

Ad latitudinem 39. Gra. Valentiaē

Sol in. ☉

Domus	10	11	12	1	2	3	
Tempus	☉	♋	♌	♍	♎	♏	
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.	
6	0	0	6	5	0	25	24
6	4	1	7	6	1	26	25
6	9	2	8	7	2	27	26
6	13	3	8	8	3	28	27
6	17	4	9	8	3	29	28
6	22	5	10	9	4	m	29
6	26	6	11	10	5	0	+
6	30	7	12	11	6	1	1
6	35	8	13	12	7	2	2
6	39	9	14	13	8	3	3
6	44	10	15	14	8	4	4
6	48	11	16	15	9	5	5
6	52	12	17	16	11	6	6
6	57	13	18	17	11	7	7
7	1	14	19	18	12	8	8
7	5	15	20	19	13	8	9

G v

Tabulæ cœlestium domiciliorum.

Sol in ☿

Domus.	10	11	12	1	2	3
Tempus.	☿	♋	♌	♍	♎	♏
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.
7 9	16	21	19	14	9	10
7 14	17	22	20	15	10	11
7 18	18	23	21	16	11	12
7 22	19	24	22	16	12	13
7 27	20	25	23	17	12	13
7 31	21	26	24	18	14	14
7 35	22	27	25	19	14	15
7 39	23	28	26	20	15	16
7 44	24	29	27	21	16	17
7 48	25	♌	28	22	17	18
7 52	26	1	29	23	18	19
7 59	27	2	29	23	19	20
8 0	28	2	♍	24	20	21
8 5	29	3	1	25	21	22
8 9	30	4	2	26	21	23

Ad latitudinem 39. Gra. Valentiae.

Sol in Ω

Domus	10	11	12	1	2	3
Tempus	Ω	mp	m	m	m	H
H. M	G.	G.	G.	G.	G.	G.
8 9	0	4	2	26	21	23
8 13	1	5	3	27	22	24
8 17	2	6	4	27	23	25
8 21	3	7	4	28	24	26
8 25	4	8	5	29	25	27
8 29	5	9	6	m	26	27
8 33	6	10	7	1	26	28
8 38	7	11	8	2	27	29
8 42	8	12	9	2	28	h
8 46	9	13	10	3	29	1
8 50	10	14	10	4	H	2
8 54	11	15	11	5	0	3
8 58	12	16	12	6	1	4
9 2	13	16	13	6	2	5
9 6	14	17	14	7	3	6
9 10	15	18	15	8	4	7

Tabulæ cœlestium domiciliorum

Sol in Ω

Domus.	10	11	12	1	2	3
Tempus.	Ω	ϖ	$\u2264$	\mathfrak{m}	\ddagger	b
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.
9	14	16	19	15	9	8
9	18	17	20	16	9	9
9	22	18	21	17	10	10
9	26	19	22	18	11	11
9	30	20	23	19	12	12
9	34	21	24	20	13	13
9	38	22	25	20	13	13
9	41	23	26	21	14	14
9	45	24	27	22	15	15
9	49	25	27	23	16	16
9	53	26	28	24	17	17
9	57	27	29	24	17	18
10	1	28	$\u2264$	25	18	19
10	5	29	1	26	19	20
10	8	30	2	27	20	21

Ad latitudinem 39. Gra. Valentia.

Sol in m

Domus.	10	11	12	1	2	3
Tempus.	m	m	m	m	m	m
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.
10 8	0	2	27	20	16	21
10 12	1	3	28	20	17	22
10 16	2	4	28	21	18	23
10 20	3	5	29	22	19	24
10 24	4	6	m	23	20	25
10 27	5	7	1	24	20	26
10 31	6	7	2	24	21	27
10 35	7	8	2	25	22	28
10 39	8	9	3	26	23	29
10 42	9	10	4	26	24	m
10 46	10	10	5	27	24	1
10 50	11	11	5	28	25	2
10 54	12	12	6	29	26	3
10 57	13	13	7	m	27	4
11 1	14	14	8	0	28	5
11 5	15	15	8	1	29	6

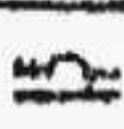
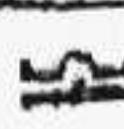
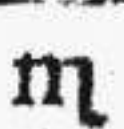

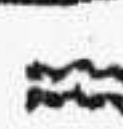
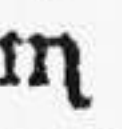
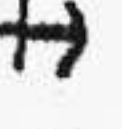
Tabulæ cœlestium domiciliorum

Sol in ♍

Domus.	10	11	12	1	2	3
Tempus.	♏	♏	♏	♏	♏	♏
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G
II 9	16	16	9	2	29	7
II 12	17	17	10	2	5	8
II 16	18	18	11	3	1	9
II 20	19	18	12	4	2	10
II 23	20	19	12	5	3	11
II 27	21	20	13	5	4	12
II 31	22	21	14	6	5	13
II 34	23	22	14	7	5	14
II 38	24	23	15	8	6	15
II 42	25	23	16	8	7	16
II 45	26	24	17	9	8	17
II 49	27	25	17	10	9	18
II 52	28	26	18	11	10	20
II 56	29	27	19	11	11	22
12 0	30	28	20	12	12	22

Ad latitudinem 39. Gra. Valentia.

Sol in

Domus.	10	11	12	1	2	3
Tempus.						
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.
12 0	0	28	20	12	12	22
12 4	1	29	20	13	13	23
12 7	2	29	21	14	14	24
12 11	3		22	14	15	25
12 15	4	1	23	15	16	26
12 18	5	2	23	16	16	27
12 22	6	3	24	17	17	28
12 26	7	3	25	17	18	X
12 29	8	4	26	18	19	1
12 33	9	5	26	19	20	2
12 37	10	6	27	20	21	3
12 40	11	7	28	21	22	4
12 44	12	8	29	22	23	5
12 48	13	8	29	23	24	6
12 51	14	9		24	25	7
12 55	15	10	1	24	26	8

Tabulæ cœlestium domiciliorum

Sol in ♌

Domus.	10	11	12	1	2	3
Tempus.	♌	♍	♎	♏	♐	♑
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.
12 59	16	11	2	25	27	10
13 3	17	12	2	25	28	11
13 6	18	12	3	26	29	12
13 10	19	13	4	27	♋	13
13 14	20	14	5	28	1	15
13 18	21	15	5	29	2	16
13 21	22	16	6	♎	4	17
13 25	23	17	7	1	5	18
13 29	24	18	8	2	6	20
13 33	25	18	9	2	7	21
13 36	26	19	9	3	8	22
13 40	27	20	10	4	10	23
13 44	28	21	11	5	11	25
13 48	29	22	12	6	12	26
13 52	30	23	13	7	13	27

Ad latitudinem 39 Gra. Valentiaë.
Sol in m

Domus:	10	11	12	1	2	3
Tempus.	m	m	†	♄	♃	♌
H. M	G	G	G	G	G	G.
13 52	0	23	13	7	13	27
13 55	1	24	13	8	14	28
13 59	2	24	14	8	16	ν
14 3	3	25	15	9	17	1
14 7	4	26	16	10	18	2
14 11	5	27	17	11	19	3
14 15	6	28	18	12	21	5
14 19	7	28	18	13	22	6
14 22	8	29	19	14	23	7
14 26	9	†	20	15	25	9
14 30	10	1	21	16	26	10
14 34	11	2	22	17	28	11
14 38	12	3	23	19	29	12
14 42	13	4	23	20	♌	13
14 47	14	5	24	21	2	15
14 50	15	5	25	21	3	16

H

Tabulæ celestium domiciliorum

Sol in m

Domus.	10	11	12	1	2	3
Tempus.	m	†	†	♄	♃	♅
H. M	G.	G.	G.	G.	G.	G.
14 54	16	6	26	23	5	18
14 58	17	7	27	24	6	19
15 2	18	8	28	25	8	20
15 6	19	9	29	26	9	21
15 10	20	10	♄	28	11	23
15 14	21	11	♃	29	12	24
15 18	22	11	2	♃	14	25
15 22	23	12	3	1	15	27
15 27	24	13	4	2	17	28
15 31	25	14	5	3	18	29
15 35	26	15	6	5	20	8
15 39	27	16	7	6	22	2
15 43	28	17	8	7	23	3
15 47	29	18	9	9	25	4
15 51	30	19	10	10	26	5

Ad latitudinem 39. Gra. Valentiae.

Sol in \rightarrow

Domus.	10	11	12	1	2	3
Tempus.	\leftrightarrow	\rightarrow	δ	\approx	χ	δ
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.
15 51	0	19	10	10	26	5
15 55	1	20	11	11	28	7
16 0	2	21	12	13	ν	8
16 4	3	22	13	15	1	9
16 8	4	23	14	16	3	11
16 12	5	24	15	18	5	12
16 16	6	25	16	19	7	13
16 21	7	26	17	21	8	14
16 25	8	26	18	22	10	16
16 29	9	27	19	24	11	17
16 35	10	28	20	25	13	18
16 38	11	29	21	27	15	19
16 42	12	δ	23	28	16	20
16 46	13	1	24	χ	18	21
16 51	14	2	25	1	20	23
16 55	15	3	26	3	21	24

H ij

Tabulæ cœlestium domiciliorum

Solus ☿

	Domus.	10	11	12	1	2	3
	Tempus.	☿	♈	♉	♊	♋	♌
	H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.
16	59	16	4	27	5	23	25
17	3	17	5	28	7	24	26
17	8	18	6	♋	9	26	27
17	12	19	8	1	10	28	29
17	16	20	9	2	12	29	♈
17	21	21	9	4	14	8	1
17	25	22	10	5	16	2	2
17	29	23	11	6	17	4	3
17	34	24	12	7	19	5	4
17	38	25	13	9	21	7	5
17	42	26	14	10	22	8	6
17	47	27	16	11	24	10	8
17	51	28	17	13	26	11	9
17	56	29	18	14	28	13	10
18	0	30	19	16	♌	14	11

Ad latitudinem 39. Gra. Valentia.

Sol in ♋

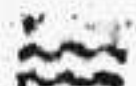
Domus.	10	11	12	1	2	3	
Tempus	♋	♋	♌	♍	♎	♏	
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.	
18	0	0	19	16	0	14	11
18	4	1	20	17	2	16	12
18	9	2	21	19	4	17	13
18	13	3	22	20	6	18	14
18	17	4	23	22	7	20	15
18	21	5	25	23	9	21	16
18	25	6	26	25	11	22	17
18	31	7	27	26	13	24	18
18	35	8	28	28	15	25	20
18	39	9	29	29	16	27	21
18	44	10	♌	♍	18	28	22
18	48	11	1	2	20	29	23
18	52	12	3	4	22	♎	24
18	57	13	4	6	23	1	25
19	1	14	5	7	25	3	26
19	5	15	6	9	27	4	27

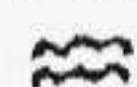
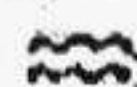
H ij

Tabulæ cœlestium domiciliorum

Sol in ♄

	Domus.	10	11	12	1	2	3
	Tempus,	♄	♃	♌	♍	♎	♏
	H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.
19	9	16	7	10	29	5	28
19	14	17	8	12	8	6	29
19	18	18	9	14	2	7	♄
19	22	19	11	15	3	9	0
19	27	20	12	17	5	10	1
19	31	21	13	19	6	11	2
19	35	22	14	20	8	12	3
19	39	23	16	22	9	13	5
19	44	24	17	23	11	14	6
19	48	25	18	25	12	15	7
19	52	26	19	27	14	16	7
19	56	27	21	29	16	17	8
20	0	28	22	♍	17	18	9
20	5	29	23	2	18	19	10
20	9	30	24	3	20	20	11

Ad latitudinem 39 Gra. Valentia.
Sol in

Domus.	IO	II	12	I	2	3
Tempus.			v	8	II	69
H. M.	G	G	G	G	G	G.
20 9	0	24	3	20	20	11
20 13	I	26	5	21	21	12
20 17	2	27	7	22	22	13
20 21	3	28	8	24	23	14
20 25	4	29	10	25	24	15
20 29	5	X	11	26	25	16
20 33	6	I	13	28	26	17
20 38	7	2	15	29	27	17
20 42	8	3	16	II	28	18
20 46	9	4	18	I	29	19
20 50	10	6	19	2	69	20
20 54	11	7	21	3	I	21
20 58	12	8	22	5	2	22
21 2	13	10	24	6	3	23
21 6	14	11	25	7	4	24
21 10	15	12	27	8	5	25

H iij

Tabulæ celestium domiciliorum.

Sol in \approx

Domus.	10	11	12	I	2	3
Tempus.	\approx	χ	ν	Π	\ominus	\ominus
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.
21	14	16	13	28	9	25
21	18	17	15	8	10	26
21	22	18	16	1	11	27
21	26	19	17	2	12	28
21	30	20	19	4	13	29
21	34	21	20	5	14	Ω
21	38	22	21	7	15	1
21	41	23	23	8	16	2
21	45	24	24	9	17	2
21	49	25	25	11	18	3
21	53	26	26	12	19	4
21	57	27	28	13	20	5
22	1	28	29	14	21	6
22	5	29	ν	16	22	7
22	8	30	3	17	23	8

Ad latitudinem 39. Gra. Valentiae.

Sol in X

Domus	10	11	12	I.	2	3
Tempus.	X	v	8	II	69	Ω
H. M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.
22 8	0	3	17	23	17	8
22 12	1	4	18	24	18	8
22 16	2	5	19	25	19	9
22 20	3	7	20	26	20	10
22 24	4	8	22	27	20	11
22 27	5	9	23	28	21	12
22 31	6	10	24	28	22	12
22 35	7	11	25	29	23	13
22 39	8	13	26	69	24	14
22 42	9	14	27	1	25	15
22 46	10	15	28	2	25	16
22 50	11	16	29	3	26	17
22 54	12	18	II	4	27	17
22 57	13	19	I	4	28	18
23 1	14	20	2	5	28	19
23 5	15	21	3	6	29	20

H v

Tabule cœlestium domiciliorum.

Sol in χ

Domus.		10	11	12	1	2	3
Tempus.		χ	ν	π	ζ	δ	δ
H.	M.	G.	G.	G.	G.	G.	G.
23	9	16	22	4	7	0	21
23	12	17	24	5	8	1	22
23	16	18	25	6	9	1	23
23	20	19	26	7	10	2	24
23	23	20	27	8	10	3	24
23	27	21	28	9	11	4	25
23	31	22	29	10	12	4	26
23	34	23	8	11	12	5	26
23	38	24	2	12	13	6	27
23	41	25	3	13	14	7	28
23	45	26	4	14	15	7	29
23	49	27	5	15	16	8	10
23	53	28	6	16	16	9	1
23	56	29	7	17	17	10	2
24	0	30	8	18	18	10	2

Tabulas caelestium domiciliorum, ut earum usus illustretur, hoc proposito exemplo declarabimus: proponitur mihi Schema caeleste erigendum ad latitudinem 39 graduum, anno 1553 mense Decembri, die 15 & hora 15 tantum, in qua ex Ephemeride Solis summam diligenter conficio, quem inuenio, quartum fere gradum ♄ occupare: is gradus in columna sub 10 domicilio horas sinistrorsum exaratas facilem indicabit, id est, 18 horas 17 mi. quas horis 15 addo, earumque tota summa 33 horarum, 17 mi. confecta est: a quibus demptis 24 ho. nouem ho. 17 mi. superesse nemo inficiatur: has in columna horarum obseruabis, etsi non eisdem, saltem minutis proximè accedentibus: & e regione dextrorsum domiciliū decimum in 17 gradu ♁, undeci. in 20. ♃, duode. in 16 ♃, primū, siue horoscopus in 9 ♃, secund. in 6 ♃, tertium verò in 9 gradu ♄ reperies, quibus exactè constitutis domicilia aduersa perfacile, & nullo negotio perficientur.

Errata.

Folio .6. pagina. 2. linea. 16. vbi dicit quæ maximæ huic, lege quæ maximè huic.

Fol. 8. pag. 1. lin. 8. quibus Sphæra continuo torque-
tur, lege quibus Sphæra torquetur.

Fol. 9. pagina. 2. lin. 13. Luna e regione. Solis terra
interposita, lege. Luna e regione Solis, terra inter-
posita.

Pol. 15. pag. 2. lin. 5. circūferendo conspiciet, lege
circūferendo conspiciat.

Fol. 28. pag. 1. lin. 8. intervallum maximè declinatio-
nis, lege intervallum maximæ declinationis.

Folio. 15. pagin. 1. proximè post Schema Solarij, lege
Huiusmodi Solarium æqualibus spatijs depinximus
gratia exempli: quòd si ad vsum tui Finientis ac-
commodare volueris, tabellam, vbi constructum est
ad altitudinem poli erigere operæ precium erit, ita
vt eius circulus cum Aequatore parallelus existat.

~~Fol. 35. pag. 1. linea. 16. 1. 29. lege. 1. 39.~~

